

2000

WAGNER JOSEF	PŘEDSEDA
STÝBLO MICHAL	MÍSTOPŘEDSEDA
WAGNEROVÁ JANA	EKONOMICKÝ NÁMĚSTEK
VOLF LIBOR	INSPEKTOR RK
DOBŠ PAVEL	ŠEF SKUPINY VSETÍN

PIECHOVÍČ PETR
MACURA ARNOŠT
KOLOUCH PETR
CHOLEVIK PAVEL
BAROŇ IVO
CEZMAN LUDĚK
KOTRLA PAVEL
KREŇKOVÁ JANA
KUBÍK ZDENĚK
LATAL LUDĚK
PAŠKA ZBYNĚK
POHOŘELSKÝ IVO
STOLARÍK PETR
SZALAI JOSEF

ŠKOLITEL: HABA RICHARD
ZAHRAĐNÍK STANISLAV

Tak to možná začalo.

Lubek Zawierucha máš totiž vtažen do programu Evropské unie - na sledování stavu znečištění vod v česko-polsko-slovenských území Beskyd.

Ušá je vstadiu příprav - ale první jednání už proběhla. A my - podobně jako jestyniři z Bielsko Bra-
lej - bychom měli zabezpečovat praktické odběry vzorků z jestyní jejich okolí.

A dnes začneme v jestyních na Bírově
Pepa, Jana, Michal, Lubek a Badys mříř hustou
váleč horskými cestami co nejblíže vrcholu Bírově.
První pokus nevyšel - a musíme se vrátit z poloviny
upřeně zasněžené horské cesty. Tak to vzdáváme, ne-
bot' nastezká je pokolená sněhu - a tím se projedeme
am s řetězy.

A tak se hrodlíme sněhem pěšky - až k jestyním.

Převlékáme se a mříme v bahních prstevkách podzemí.
Zatímco my počítáme netopyři - Lubek usazuje pod

kapající vodu lůhva pro odběr vzorků vody.
Pepa se soukává do další bahně plavky - ale
am tady netopyři nejsou. Proto sundáváme ze sebe

monterky s bahenní vrstvou - a mříme do hospody na
Gírově. Moc velikou radost tu ale z nás neměli,
když nám z bot začalo odtrávat jestynní bahno.

Do dobrém obědě stiháme stratkami kautu.

Ala odjezd se nám značně zkomplikoval.
Michal totiž zatáhnul ruční brzdou - a ta se mo-
řejně zamrzla. A z autem jsme nemohli hnout.

A tak navazujeme řetězy a se zabrděnými

zadními koly spzdlíme dolů do Mostů. Až

dole teprve ruční brzda povolila - a

my můžeme pokračovat.

... LUBEK SE DIRY NEMŮŽE
DOČKAT...

... A BADYS TAKÉ NE...

CESTA K JESKYNĚM
BYLA NÁROČNÁ!...

LITULTOVICE A JAKARTOVICE

Libor, Arnošt, Michal a Pepa vyrazili na Litultovice a Jakartovice. I když jsme v Jakartovicích kontrolu již udělali - chtěli jsme dnes nafotit netopýry. Nejdříve v dole Jakartovice I. Jenže tam nám přestal fungovat foták 6+6. A tak netopýři museli na slunce. Pro další drůky ale Michal s kolegou šel dole museli v gydně do zaplavaného dolu Jakartovice II. A tak Decolus, Mystacinus i Eptesicus (kteří se hned porrali) museli také ven. Konec fotografování a míříme k dole u Litultovic. Tam jsme nebyli už hodně let. A tak to tak vypadalo. Pepa pravil, že cestu zna. Ale to už neplatilo. Podle jeho paměti jsme aťoráž tak došli na konec bahnitě cesty a tam jsme zapadli. A museli Liborova mercedesa vytačit z bahna a srokat. Další pokus skončil nezdarem na dalším konci bahnitě cesty. Ale pak pravil Arnošt, že cestu zna - a opravdováš dovedl až k dole. Moc netopýřů ale v dole nebylo - jen tři. A tak raději míříme na oběd do latarny.

MYOTIS MYOTIS

D

... STO KRAJ JSEM SI ŘÍKAL - NECHASTEJ KDYŽ LÍTAŠ ....

D

Jedna'm' bylo plovár
a splodilo spoustu
nesmyslů...

... ale pak se
pěsto masral,
téma než
baby nezbyly...

... a všichni vyrazili domů...

ZÁLUŽNĚ A ČERMNÁ

19.20.2

Zimní sčítání vždy vrcholí lahůdkou - doly Zálužné a Černý důl. Tentokrát navíc odůl Zálužná II - ten do kterého spodní vstup kamaraďi z ostravy zasypali Ala postupně. Do mercedasu nasedá Pepa, Libor, Michal Pěta a mladý Volf - Jirka. V ostravě dobíráme ještě Pavla Choleníka. Amíruje na Zálužné. U dolu se Ala dělíme. Pěta a Michal se vydávají do nového dolu Zálužná II. Čeka je vstupní propast - 40 metrů, která se sjezdí celá vzduchem a není taková sa v této kloubce rozhodnout a skočit do okna které je 5 metrů nad dnem. Ale protože je kráčka. Kontrolují první patro a pak se vydávají do horních pater - ale to nechtějí. Obrovský systém chodab a atomů. Anetopuji namnoho. Čekem 45. Proto po několika hodinách raději skontrolou konci. Druhá grupa se chystá do Zálužné I. Libor si stále brečí, že ho bolí zebro (když včera spadnul na plese na zbrazení). Ale dolů nu to ještě šlo. Kontrolujeme první patro a mezitím stacionujeme ještě touto zbratry pro boku minskou televizi na vypůjčenou digitální kameru. Sjezdíme na III patro - a Libor stále skňá, že je bax zebro. Tady na's čekají obvyklé stovky Barbastel. Počítáme točime a mříme postupně k spodnímu výstupu. Tam se musí sarnozřejmě do vody. Navlehneme atom-kecky - a všem nám je jasné - že můžeme do vody hluboké - tak 1 metr. Jen Pavel to nepochopil. A tak se vrátil z vodou zato paných chodab metry po pa's sa správnou, že tím netopji totiž nejsou. To my víme už dávno. Z dolu vylézá první Libor a peláší kaudu aby všem sdělil že Pavel má otevřenou zlomeninu a musíme zahájit záchranou akci. Ještě že mu mldo renaleťel. A tak se přemšťujeme na našenocložiště hotel Holubice - a hned do hospody uhasit zřez. Čisnice nestála nosit piva - a brzy každý z na's jch měl pět - a tak se přemšťujeme do naší chaty změnit značku - za fernetu. Fernetujeme - Libor zapoměl na zebro, jíme slanečka i lososa. Až do půlnoci.

VSTUP DO PROPASTI - 40 m
VEDOUĆÍ NA DNO ZALUŽNÉ II.

V PROPASTI - 42 m
V DOLE ZALUŽNÁ II.

A VEČER V NAŠEM BUFETU

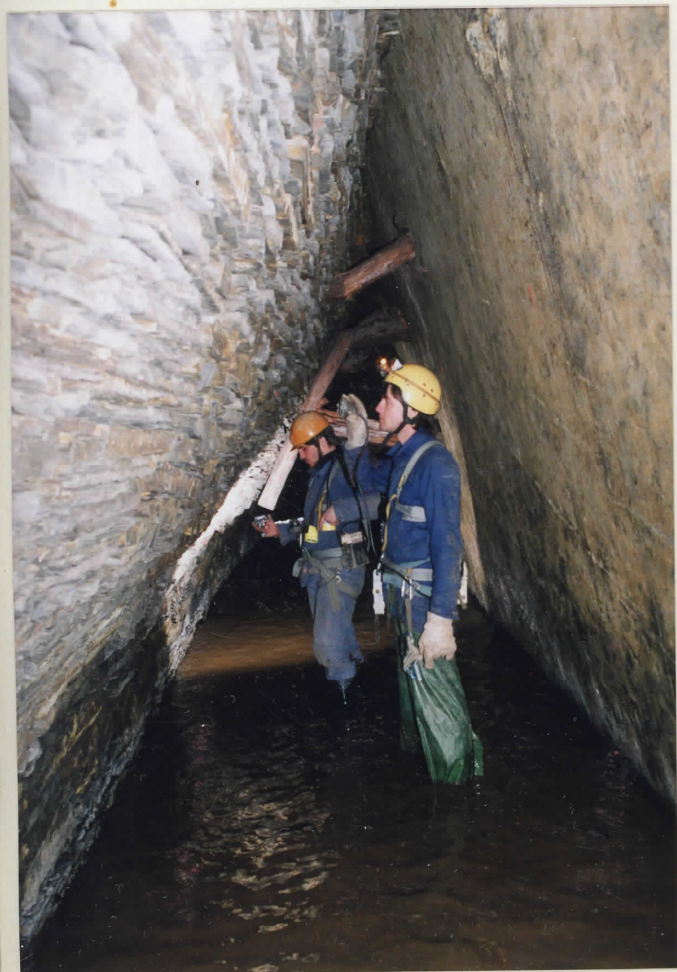

ČERMNA' - II PATRO

ČERMNA' - III PATRO

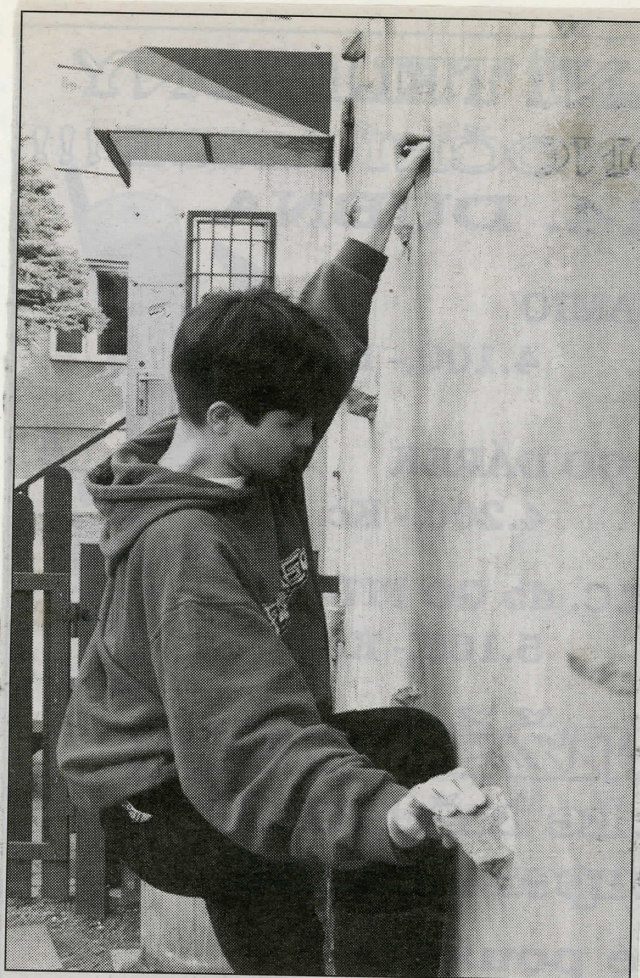

ČERMA' III PATRO
NETOPYŠÍ CHODBA

ČERMNA' - III PATRO
ČÁSTI ZA VODOU

Speleolog Michal Stýblo trénuje lezení na umělé horolezecké stěně.

foto: KA - MARTIN DOBEŠ

Při cestách za krásami přírody a netopýry jsme projeli kus světa, tvrdí speleologové

BOHUMÍN - Přes čtyřicet lokalit v České republice a mnoho dalších po celém světě navštěvují již pětadvacet let speleologové z bohumínského klubu Orcus. Při svých toulkách za krásami přírody navštívili Kavkaz, Itálii i drsné prostředí severního Norska, aby získávali cenné informace o jednom z nejohroženějších živočichů - netopýrovi.

„U nás se zaměřujeme hlavně na Beskydy a Jeseníky, kde děláme průzkumy jeskyní a dokumentujeme jejich stav. Především se ale zabýváme průzkumem, kontrolami a ochranou zimovišť netopýrů, kteří se právě ve starých štolách, dolech a jeskyních nacházejí,“ říká devětačtyřicetiletý speleolog Josef Wagner. On sám se dostal ke svému nynějšímu koníčku víceméně náhodou. V mládí, kdy jezdil s kamarády trampovat, se totiž často schovávali do jeskyní, odkud je však policisté vyhazovali. „Proto jsme si hledali záminku, jak naše počínání zlegalizovat, a tak jsme se dali na speo-

logii. Rozhodně toho nelituji, vždyť jsem díky tomu poznal kus světa,“ pochvaluje si muž.

Přestože jejich práce významně pomáhá nejen zvířatům samotným, ale i výzkumným týmům na prestižních univerzitách, speleologové sami sebe označují spíše za nadšence, kteří peníze shánějí, kde se dá. Za pětadvacet let existence svého klubu se už bohumínští jeskyňáři zúčastnili okolo třiceti expedic. Některé z nich byly spíše příjemnými výlety, po některých však byli rádi, že jsou zase doma.

„Třeba v takovém Rusku jsme opravdu měli strach. Kvůli nepokojům s námi všude jezdil ozbrojený vojenský doprovod, a to vám na klidu rozhodně nepřidá. Musím ale říct, že na spolupráci s ruskými speleology máme jen ty nejlepší vzpomínky. Jsou sice trochu lajdáctí a na jejich výstroj bych byl odkázán jen velice nerad, ale jinak nemohu říct aniň. V blízké době se tam chceme naopak zase podívat,“ tvrdí Wagner.

MARTIN DOBEŠ

Zpráva z akce

DRAMA V KYKLOPU, KTERÉ SE NAKONEC NEKONALO

Dne 16.1.2000 jsme měli v plánu podniknout kontrolu netopýrů v jeskyni Kyklop, ležící na východním svahu Kněhyně. Vzhledem k našim chabým znalostem netopýrů jsme si vyrobili zalaminované karty s určovacími znaky jednotlivých druhů. Akce se zúčastnili: Pavel Cholevík, Martin Ulčák, Petr Kolouch a Stanislav Zahradník, nadšenec a adept na členství v naší ZO. Protože jsme nechtěli ničit běžeckou stopu na sedlo, postupovali jsme po traverzové asfaltové cestě směrem k „parkovišti“ nad Kněhyňskou jeskyní a pak po lesní cestě nahoru k místům, kde by se jeskyně měla nalézat. Cesta byla značně časově i fyzicky náročná, místy jsme zapadali po pás do sněhu. Jeskyni jsme našli asi po 15-ti minutách. Vstup nám prozradil odtátý sníh, mezi větvemi spadlého stromu jsme se prodrali až ke vstupu. První sestoupil Pavel, pak Standa a na závěr já. Martin Ulčák vzhledem ke svému zlomenému palci měl za úkol uvařit čaj a zůstal venku. Hned u vstupu Pavel přehlédl dva netopýry, což bych mu vzhledem k jeho objevitelskému zápalu odpustil. Postupovali jsme do propasti a do spodních prostor. Zatím co jsem prohlížel puklinu v JZ části, volal mě Standa, že Pavel prolezl nějakou škvírou, neví, jestli se dostane zpět, ale hlavně našel nějaké netopýry a jednoho nemůže určit. Hnán svou chiropterofilní úchylkou (kterou s Pavlem trpíme oba), jsem se zkusil nacpat do škvíry. Přílba prolezla, prolezu i já. Ale nejdříve si budu muset sundat nízkou a svetr zpod kombinézy. Ze zvyku nasazuju přílbu a tlačím se do díry. Když prolezl Pavel, prolezu taky, když se dostanu tam, prolezu i zpět. Po vydechnutí je hrudník na druhé straně, ještě zadek a jsem tam. Pavel svítí z jedné strany, Standa z druhé. Najednou zarachotí kameny a něco mě pořádně kleplo do přílby. Pavlův výkřik „ty vole!“ a děs v jeho očích mi říká, že něco není v pořádku. Vzápětí mi Pavel sděluje, že jsem dostal po plembáku asi šestikilovým šutrem, který se uvolnil nade mnou. Zůstávám bez pohnutí ve škvíře. Pavel studuje strop. „Dobrý, můžeš“ a po rukách se opatrně soukám dál. Další úder do přílby a Pavel uskakuje. Jsem na druhé straně. Skály i kameny se už nehýbou. V zápětí mi Pavel sděluje, že jich spadlo asi 6, ale už menších. Ty další kameny spadly odněkud ze spár nad námi, kam nebylo vidět. Zjišťujeme, co se stalo. Odštípnutý kus skály o základně asi 5 x 50 cm a délce přibližně 1,5 m je zaklíněný mezi dalšími bloky, který drží strop a jednu stěnu. Systém připomíná sklopnou past na zvěř. Prý jsem tu plotnu zády odtlačil asi o 10 cm. Z druhé strany spáry vypadala jako jednodílná skála. Moc nechybělo a spadl na mě kus stropu. Zpátky tudy nemůžeme. Dávám Standovi instrukce, komu má volat, když se do půl hodiny nedostaneme ven, zatím co Pavel prohlíží spáry a hledá jiný východ. Standa se vrací pod propast, kde bude relativně v bezpečí a dopraví ke vstupu naše věci. Mezi tím prohlížíme prostor a objevujeme další zajímavý útvar, držící strop nad námi – velký odštípnutý kus skály, připomínající jehlan postavený na špičce. To tu snad někdo umístil schválně! Pavel objevuje otvor ve stropě a leze nahoru. Po chvíli našel lano a zjišťuje, že vylezl druhým vchodem u vstupu nad propastí. Lezu za ním a tentokrát zatrnulo mě – „skála“, o kterou se opírám nohama, se neznatelně pohnula. Při dalším zatlačení znovu. Dál už to tahám na rukách a jsem rád, že jsme nahoře. Mezi tím Pavel studuje netopýra a podle našich karet ho samozřejmě není schopen s jistotou určit. Mezi tím se drápe po laně z propasti Standa. Ptám se ho, jestli nechce pomoci. Říká že ne a vzápětí mu ujela noha a zmizel z dohledu. Naštěstí visí na laně a potvora hned neodpovídá na naše volání. Za chvíli se lehce otřesen vylézá za námi a když prolézá kolem Pavla, stále ještě studujícího netopýra, nechtěně dvakrát odepnutým akumulátorem nízkou pořádně přetáhl přes obličej. Ten samozřejmě přiměřeně zařval. Vyrvu mu tedy určovací karty s tím, že už by to dneska stačilo a jdeme ven. Vchodem jsem prolezli bez problémů, další nepříjemné překvapení nás čekalo venku – Martin nám sděluje, že vaříč nechce hořet (Primus). Po dalších zkouškách zjišťujeme, že v bombě je asi špatná směs propan-butanu a balíme. Venku už je skoro tma. Převlékáme se lezeme na vrchol, pak přímo z kopce dílem během a dílem „po řiti“ se dostáváme na traverzovou cestu a stejným stylem do Kunčic. V nádražní hospodě pak rozebíráme situaci a nad mapou jeskyně z knížky. Shodujeme se, že propast s druhou částí propojeny na mapě nejsou a některé prostory tam naopak chybí. Já si vzpomínám, že při naší poslední návštěvě v roce 1993 jsme spojení obou částí hledali marně a Pavel si na to taky nevzpomíná (kdy tam byl on, to nevím).

Závěr:

1. dospěli jsme k závěru, že v jeskyni zřejmě došlo ke značným změnám. Možná v souvislosti s povodněmi v roce 1997 došlo k určitým pohybům skalních lavic, čemu by nasvědčovaly i místy podivně rozštípané skalní bloky ve svislém směru. Bylo by dobré jeskyni znovu zmapovat.
2. jeskyně je nestabilní a navrhujeme její zajištění proti vstupu náhodných návštěvníků, případně její opětovné zavalení. Minimálně bychom navrhovali umístit do vstupní prostory upozornění, že jeskyně je nestabilní (každého blbce, stejně jako mě, určitě napadne lézt tou spárou jedním, nebo druhým směrem a může dojít k závalu)
3. počty nalezených netopýrů: 5 velkých, 4 neurčení.

Zprávu zpracoval za místeckou část Orcusu

Petr Kolouch

ONDRAŠOVKY

Najdrive dnes jsme sice měli v plánu Knežyni.
Ale ranní lyák nás přesvědčil o změně plánu.

Zamířili jsme proto na Lysou do Ondrašovek.
Michal, Pepa a amatér Ladá Dítěl - a všechny nás
hlídal Badyš.

Děšt se brzy změnil v dešť s srážkami, kroupy - a pak
výše - už jen sníh. Nejspokojenější byl Badyš. Ale i my
bereme raději sníh než dešť.

Vystupujeme Ondrašovým jeskyním a reverciárnou
Ladovi ukazujeme vstup do díry. "Tam se rekrzu"
pravil ale převlekal se.

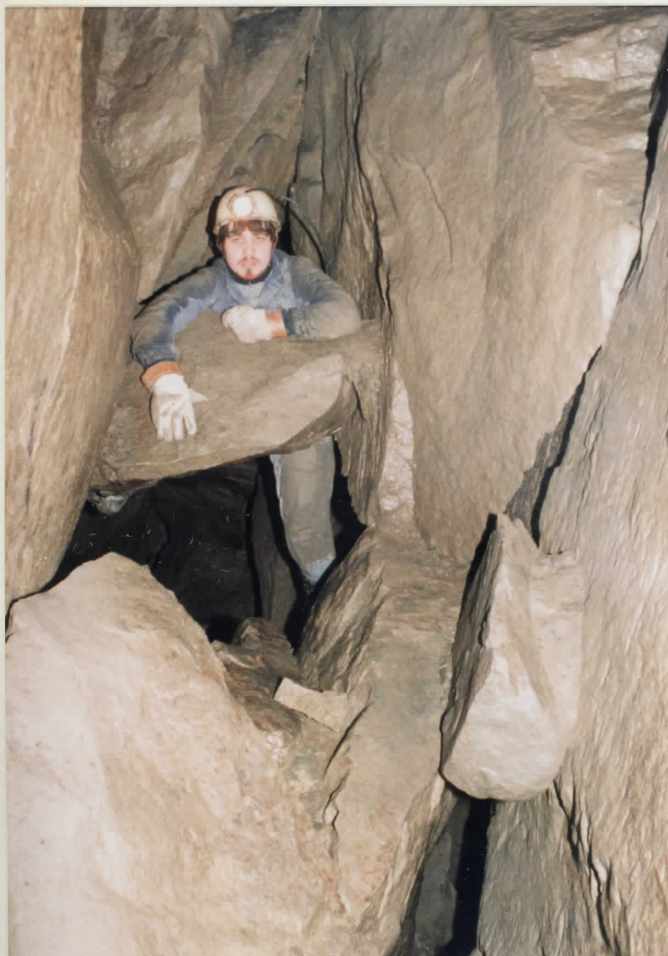
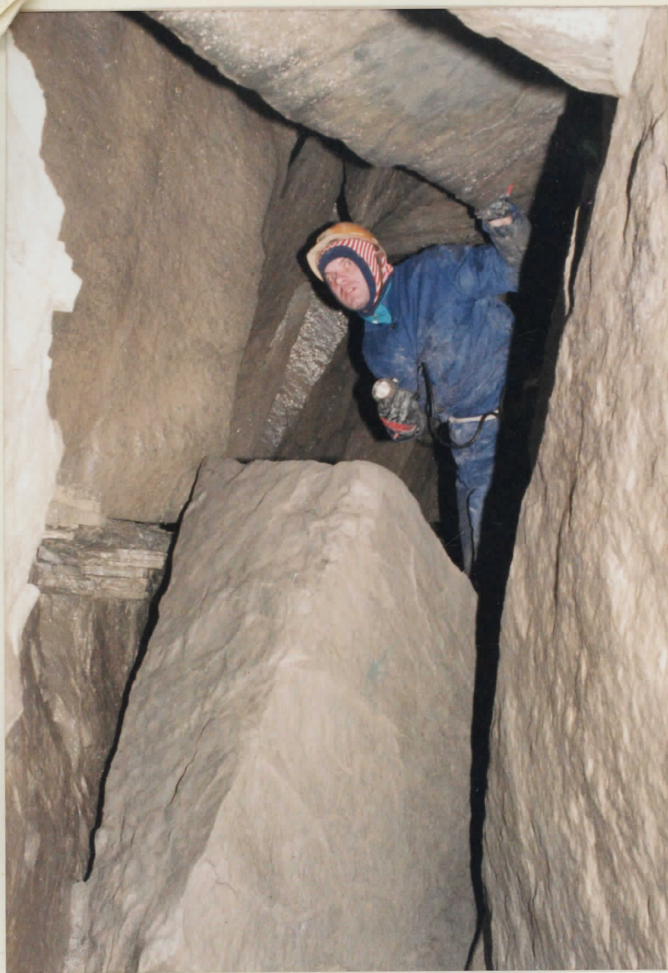
Michal odemyká dvůr vstupu (ten stále ještě odo-
ld'va' na poruším neritným zájemům o podzemí)
a mizíme v podzemí. Balno, voda - to je to co
nás vítá. Ladá se nás drží jako klíště - vstáche
že v podzemí nacháme. Van by určitě nefrefil.

Postupně prolízame Pravou i Levou část a poček
nelopurů končí na čísle 15. Nic moc.

Při výstupu na povrch utíkáme ve vstupní mldomě
Ladovi - ale Ladá se zorientoval - a cestu van na-
cházel.

Převlekal měso z bahmitych montrek a cestou ještě
navštěvujeme Ledovou jeskyni - ale v mldomě.
A tak pokračujeme itažem Badyšem dolů k autu.

V KNĚHYNI

Vždy hlavní kontrolou netopyrů v Beskydách je akce v Kněhynské jeskyni.

Pepa, Michal, Jana, Kuba a příznivac Ladě i Badys zakusího sněžením dorazili do údolí Čeládky. Vytrhli běčky a vyrazili vzhůru k jeskyni. Jenže na běčkách to pěkně klouže a komse prvním přesvědčivě Ladě, když několikrát sebou mlaskl o zem. už cestou vzhůru. Nejvíce cestou vzhůru funěla Jana - a její ještě takhle va vlehu Badys. A Kuba na tom nebyl o mnoho lépe.

Čím výš tím více sněhu a v jeskyni je snad ještě metr. Převlékáme se do montérek a slézáme z mrazu do kpla podzemí. Sice hodně mokro ale teplo. Dostupně sčítáme přítomné

netopyry - dnes jich tu je více jak 70 - a když se začínáme vracet ožra se nějaký hlas nad námi. To konečně dorazil kamarda Chodník který šel po bčky a místy se propadal popas o sněhu.

Vylezáme ven do mrazu a nejšťastnější je Ladě, že jsme jej dole nechali. Narozu máme běčky a chystáme se na sjezd do údolí. Jenže...

Sjezd se brzy změnil na sestii pádu a chumelence dosahuje vrcholu - brzy nevidíme na metr před sebou. Pády jedmotlivci se brzy mění v

pády hromadné. Vykutáme auto z sněhu

a můžeme vyrazit do civilizace

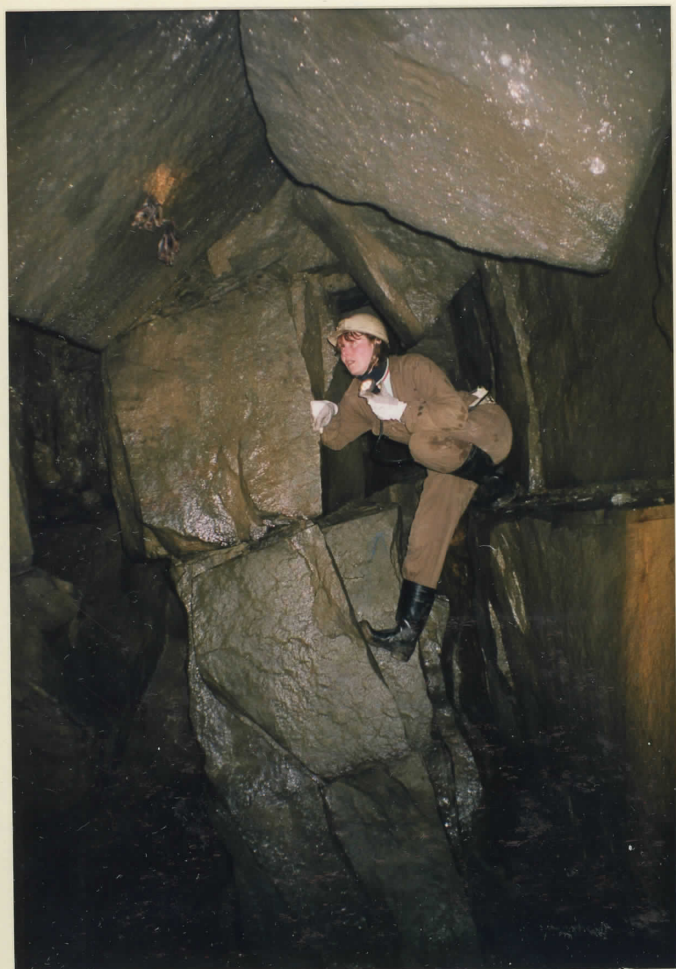

... Nejvíce dostal zabrat
Basyš..

.. a hned po něm Láďa,
když byl furt na zemi...

Netopýři přezimují v opuštěných dolech

BOHUMÍN / ODERSKÉ VRCHY - Už pětadvacet let se speleologové Orcusu Bohumín zabývají výzkumem, dokumentací a ochranou zimovišť netopýřů. Těch žije v republice 24 druhů a všechny jsou chráněny.

„Přirozených zimovišť netopýřů ubývá, a tak si tyto savci hledají jiné úkryty. Na severní Moravě jsou to především stará důlní díla po těžbě břidlice, zlatonosných či měděných rud,“ řekl Blesku Josef Wagner z Orcusu. Podle něj netopýřům v dolech svědčí příhodná vlhkost, stabilní teplota a složitá dostup-

nost pro člověka - největšího nepřítele těchto zvířat.

Zvláště v oblasti Oderských vrchů, kde se hlubinně dobývala břidlice, má řada štol nové nájemníky. Ještě před několika lety speleologové zvířata odchytávali a kroužkovali, aby zjistili jejich migraci. Dnes je nechávají nerušeně spát. Počty tvorečků v obrovských koloniích se sice nedají spočítat na kus, ale odborníci už to mají »v oku«. **Netopýra černého je zde více než tisíc kusů. Kromě něj zde ovšem zimuje dalších deset druhů.**

Pavel Čempěl

at zimoviště netopýřů škodí člověk

ání
důlních
ahou
logick-
us

movává až na tisíc kusů,“ upřesnil Wagner s tím, že nejpočetnějším druhem je netopýr černý. V České republice žije na čtyřicet druhů netopýřů a všichni patří do skupiny chráněných zvířat.

Ochránci přírody ze společnosti Orcus se již pětadvacet let zabývají výzkumem, dokumentací a ochranou těchto zimovišť. Během své činnosti lokalizovali a zdokumentovali více než 30 starých důlních děl.

„Bohužel jsme také zjistili, že největším nebezpečím pro netopýry je člověk. Jeho rušivé návštěvy v podzemí, rozdlavání ohňů nebo zneužívání těchto lokalit k nedovolenému skladování odpadků mohou zimující kolonie ohrozit,“ doplnil Wagner.

Jedna kolonie může čítat až tisíc netopýřů

V Oderských vrších přezimuje také netopýr severní

tři sta netopýřů

neto-
Oder-
kendu
čním
neděli
ame-

neto-
ějším
i, ře-
pohu-

mínského speleologického klubu Orcus. „V porovnání s předchozím obdobím, kdy se za posledních sedm až osm let počet netopýřů zvyšoval, se jejich populace stabilizovala,“ dodal. Ochránci přírody od roku 1976 pravidelně každou zimu prolézají štoly a jeskyně v prostoru od pohoří Jeseníků až po česko-slovenské hranice a zjišťují počty zimujících netopýřů.

Napočítali na 300 netopýřů

ODRY. Kolem 300 netopýřů zimujících ve štolách Oderských vrchů napočítali o víkendu ochránci přírody. Navštívili menší lokality, kde zaznamenali osm druhů netopýřů. „Nejpočetnější byl zastoupen netopýr černý, nejvzácnějším exemplářem byl netopýr severní,“ řekl Josef Wagner z bohumínského speleologického klubu Orcus. „V porovnání s předchozím obdobím, kdy se za posledních sedm až osm let počet netopýřů zvyšoval, se jejich populace stabilizovala,“ dodal.

Ochránci přírody od roku 1976 pravidelně každou zimu prolézají štoly a jeskyně v prostoru od pohoří Jeseníků až po česko-slovenské hranice a zjišťují počty zimujících netopýřů. „Zatím nestačili zazimovat všichni netopýři. Vešší lokality proto navštívíme v únoru,“ dodal Wagner. Loni napočítali ekologové v Oderských vrších kolem 2500 netopýřů. Předpokládá, že i letos dospějí k podobnému číslu.

BLESK 22. 3. 2000

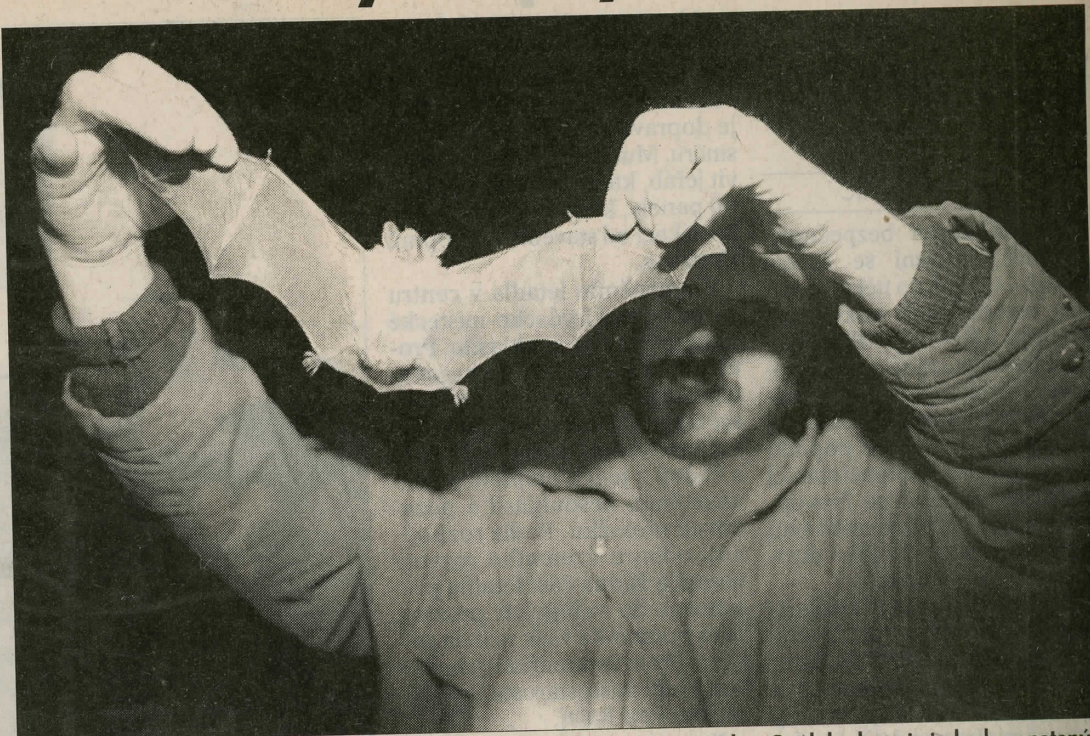

přírody našli desítky mrtvých netopýrů

tento noční živočich, uvedený i v Červené knize ohrožených druhů, vyskytuje. V dolech, kde se kdysi těžila pokrývačská břidlice, pravidelně přezimují až tři tisíce netopýrů. Během víkendu jich však lidé, kteří se zabývají jejich ochranou, napočítali jen tři stovky.

„V tomto období netopýři teprve přilétají do lokalit, kde stráví zimu. V několika místech dokonce ještě volně poletovali. Navíc jsme prošli pouze sedm z dvanácti již známých dolů, kde se vyskytují,“ vysvětlil Wagner. Jak dále dodal, ani předpokládané tři tisícovky netopýrů však nejsou konečné číslo. „Podzemí je velmi členité a určitě se nám nepodaří najít každého netopýra. Předpokládáme, že víme o jedné třetině,“ doplnil.

Kromě nezodpovědných trampů působí ochranářům velké problémy i chataři, kteří do většiny volně přístupných štol odhazují odpadky. „Jejich chování nás tíží především u nejrozsáhlejší netopýří kolonie nedaleko obce Záložná, kde přezimuje vždy asi tisíc jedinců. Už jednou jsme ze stoly odpadky vykopávali, ale stále se tam hromadí další. Snažíme se proto cha-

Pracovník Českého svazu ochránců přírody ve Valašském Meziříčí Milan Orálek ukazuje jednoho z netopýrů, který se ještě nezačal připravovat na zimní spánek.
Foto MIROSLAV KUČEK

tařům vysvětlit, že to nemají dělat, ale oni vždy jen říkají, že tam nic neodhazují,“ řekl Wagner.

Česká společnost na ochranu

netopýrů se proto snaží získat od ministerstva životního prostředí granty, jejichž prostřednictvím by mohli lidem zabránit ve vstupu do

míst, kde netopýři přezimují. „V chatových oblastech pak chceme instalovat kontejnery, kde by lidé mohli odpadky nechávat,“ řekl.

4. 12. 1999

Na území naší republiky žije 24 druhů netopýrů a všichni patří mezi chráněné živočichy. Většina z nich je na seznamu červené knihy ohrožených živočišných druhů. Naši netopýři se živí výhradně nočním hmyzem, a proto jsou tak užiteční pro životní prostředí člověka. Vždyť každý jedinec je za noc schopen zlikvidovat tolik nočního hmyzu, kolik činí polovina jeho váhy.

A nejen to. Dodnes jsou pro vědce velkou neznámou jejich schopnosti. Fantasticky přesná orientace pomocí ultrazvuku, intenzita vysílaných signálů, které lidské ucho neregistruje a které, kdybychom slyšeli, by byly silnější než pneumatická sbíječka. Jejich hibernační schopnosti v zimním spánku, kdy teplota těla klesá až na -2 °C, srdeční tep klesá až na 1/30. To vše jsou zatím pro vědce nevyřešené záhady.

Dnes, kdy jsou netopýři celosvětově chráněni, se stává jejich hlavním ohrožením lidská civilizace, zamoření ovzduší, likvidace přírodních úkrytů.

Důležitou podmínkou pro jejich přežití v krajině je dostatek vhodných a nerušených zimních úkrytů. Na severní Moravě slouží jako nej-

větší zimní úkryty beskydské jeskyně a důlní díla v oblasti Jeseníků a Oderských vrchů.

Speleologové z ORCUSU chrání netopýry

O jejich výzkum, dokumentaci a ochranu se již 25 let starají členové speleologického klubu Orcus z Bohumína.

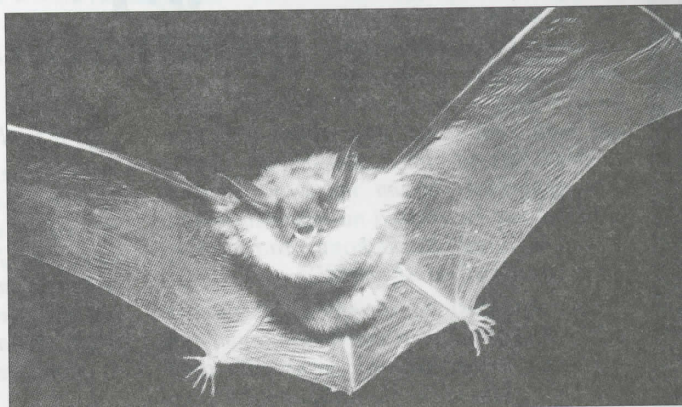
Až do roku 1976 nikdo o zimovištích v této části severní Moravy nic nevěděl. V té době objevili bohumínské speleologové řadu nových jeskyní v Beskydech a více jak 20 starých důlních děl v Jeseníkách, které sloužily od 14. století k těžbě zlata nebo břidlice. Zimní výzkumy prokázaly, že většina z nich jsou významnými zimovišti netopýří populace. Hlavně doly okolo Vítko-

va, kde se těžila pokrývačská břidlice, slouží k přezimování až tisíce kusových kolonií. Toto zimoviště patří k největším ve střední Evropě.

Bohumínské speleologové proto ihned zahájili jejich ochranu. Ochranu nejen před nepovolenými návštěvami, které ruší zimní spánek netopýrů a způsobují tak

jejich úhyn, ale také před zneužíváním starých dolů k likvidaci divokých skládek či městských odpadů. Proto i v tomto roce členové Orcusu sestoupili do všech významných zimovišť, aby spočítali zimující netopýří populaci a zkontrolovali stav jejich ochrany.

J. Wagner

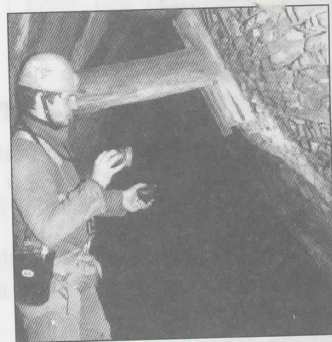
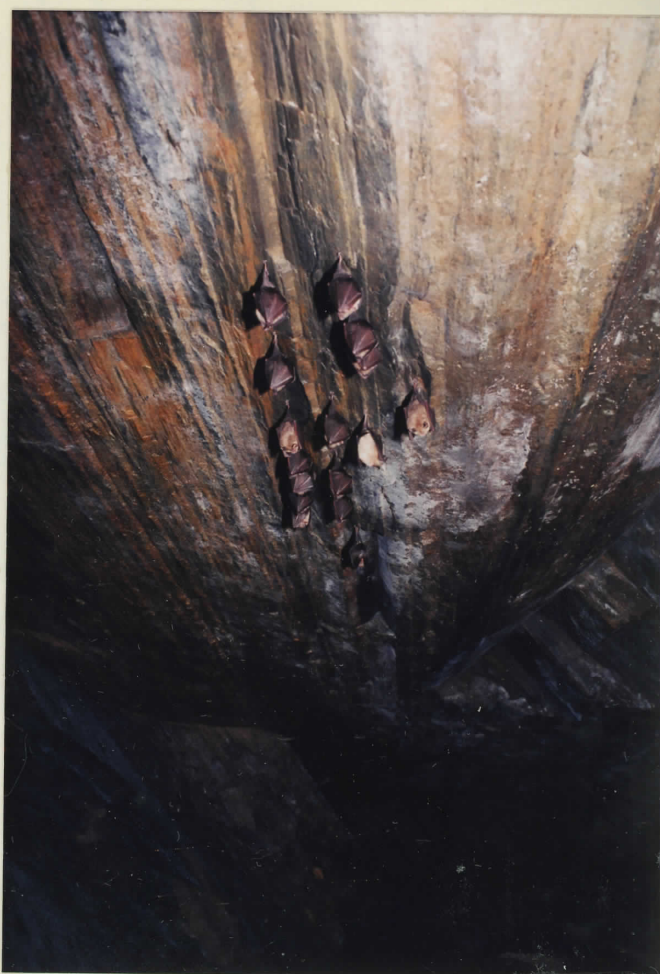
S TELEVIZÍ V OLŠOVCI

28.3.1

Naplánované saram ozvala televize Polár, že by potřebovali reportáž o netopýrech. A tak jsme jim vybrali díl Oešorec. Odpoledne vyjedu z Bokumma Papa Michal a navíc Petr Mikeš. Vyjedu me raději mnohem dříve než televizní stáb, neboť máme obavy že v době už nic nebude. Naštěstí tam kolonie vrápanců je v plném počtu a tak můžeme klidně stáb TV očekávat. Samozřejmě v hospodě.

Konečně večer stáb Poloru přijede a můžeme zamířit do dolů. Jako normálně několik opakovaných záběrů na netopýry i na nás. Vrápenci samozřejmě lepleni na reflektoru a k němu přiléhají a sáhnou letají po chodbách. My dopočítáme všechny ostatní netopýry a můžeme van.

Na území naší republiky žije 24 druhů netopýrů a všichni patří mezi chráněné živočichy. Důležitou podmínkou pro jejich přežití je dostatek vhodných a nerušených zimních úkrytů. Na severní Moravě se v zimě ukrývají do beskydských jeskyní a důlních děl v oblasti Jeseníků a Oderských vrchů. O jejich výzkum, dokumentaci a ochranu se již 25 let starají členové speleologického klubu Orcus z Bohumína. Snímek je z letošní kontroly zimoviště netopýrů v opuštěných brázdových dolech na Vítkovsku.

Akci jsme již chystali dlouho - ale nakonec jeli pouze Pepa, Michal, Arnošt a Petřa. Mírně k Medvědi' jeskyni na polské straně králického Sněžníku v jehož masivu již 3mky kopou sachtu naši kamara' - di z Bralsko Bralaj. Proč? Aby objevili další jeskyni která tam jistě je - neboť to dokazují četné vodní vývěrčky i barvič pokusy podzemních vod - které ale ve většině vytekly na našem území. A tak se tam jedeme podívat. Cestou tam míříme po našem území přes Zlaté hory. Cesta ale připomíná tan- kodrom - zpět tu určitě nepojedeme. Přijždíme do okolí Medvědi' jeskyně a zkusíme najít základnu kolegu z Bieleška. Na první pokus ji máme a končíme ve sněhu na horské cestě. Druhý pokus je úspěšnější a nacházíme je všichni na základně mezi řadami píra - polskáho. A tak na urvanou dáváme do placu bednu píra českého a hned náleza stoupa! Posíláme to myslivcem v oloměm' izedo dny dnů už nikdy nepůjde. Ale šel. Chemik a střelec Kazik. Přitom musí pozimě kontrolovat a případně něco odstřílet. To jsme ještě netušili že aira je dost náročná a nebezpečná. Nastěh' se kolem přenoci oškubany' a zabíhny' Kazik zaráv' vraťte Nevypada to přij dobře. Voda stajícího sněhu spláchna bahno a sůl a uvolní některé volné bloky.

SOBOTA: Do jeskyně - teda stoly Bialý kámen vyrazíme všichni. Stoupáme ve sněhu nad medvědi' jeskyni Cestou vynasíme k pracovním nějaké desky. a pak čekáme až první skupina dosáhne dna v hloubce okolo 50 metrů. Tak hluboko se zatím Poláci protopali. Doprovozami dubkam jdeme dolů. Celá jeskyně je vlastně vyhrabána ve velmi úzkých puklinách mezi volně nastládanými bloky v hloubce okolo 15 metrů voda vyplavila sůl a hlínu a obnažila rozpraskaný balvan, který leží na hrotě a drží nad sebou tuny dalších bloků.

ZÁKLADNA

V DOLECH POTĚSBĚ SMOLINCE

Bahno se vytrnulo do spodních partií velmi znepříjemňuje průnik plazivkami. V hloubce okolo 25 metrů je plazivka nejtěžší. Pepa se přesvědčova až na třetí pokus a to ještě na vydech. Arnošta jsme raději už dávno poslali na povrch. S přibývajícím hloubkou přibývá i vody. Dolezkou si kazak s kolega jeskyni ještě prohloubit. V úžinách a plazivkách to jde ale velmi špatně. Mnoho naděje na další průnik ale tu není. Začneme proto výstup na povrch. Pepa ještě slubkam přeměří místo které bylo narušeno vodou a kde hrozil zval a Pepa raději jak to zabezpečit. Vystupujeme na povrch a čekáme na výstup exploračního družstva. Vystupují několik hodin po nás - nepodařilo se jim postoupit ani o centimetr. My večer jdeme ještě na prohlídku Medvědí jeskyně. Dnes pouze turistického okruhu. Navíc - dolejší patra - na nás máme čas. Vracíme se na základnu - tady už v kuchyni se motají nějaké turistiky - ale bohužel s doprovodem. A tadyji poněkud přívěch jdeme spát.

NEDELE - dopoledne vyrážíme s Lubkem na okem' haldy, které zbyly po těžbě uranové rudy a fluoritu. Doly jsme navštívili již v pátek večer a dnes jdeme prohlédnout ještě haldy. Co kdyby tu ještě něco zbylo. Treba zlato. Ale nebylo tu. Tak bareme alespoň vzorky fluoritu. A pak se loučíme a míříme do Bohumína.

JESKYNĚ MEDVĚDÍ (TEN MŮŽE)

V JESKYNI
BÍLY KAMEN
JE VELMI TĚSNĚ

DLATÁ HOREČKA
NA HALDÁCH
POTĚŽBĚ
FLUORITU

DO ČESKÉHO RÁJE

8-9.4

Jako každé jaro i letos se koná komise ČSS pro psau-
dokras. Tentokrát v Mnichově Hradišti.
A protože Pepa je předseda této komise - tam namůžeme chubět. A s ním Jana, Arnošt, Kuba.

Dopoledne v sobotu pracuje komise - a hned po
obědě vyrazíme do terénu. Do písčovitých skalních měst
v okolí vrcholu Mužský. Tady naš místní speleoarcho-
logové unavují návštěvníky spoustu archeologických nále-
zů - vaskálních přívěsků. Kaňony a skály pouze přebí-
háme rychlostí bláhu a brzy polovina z naš
odpadá.

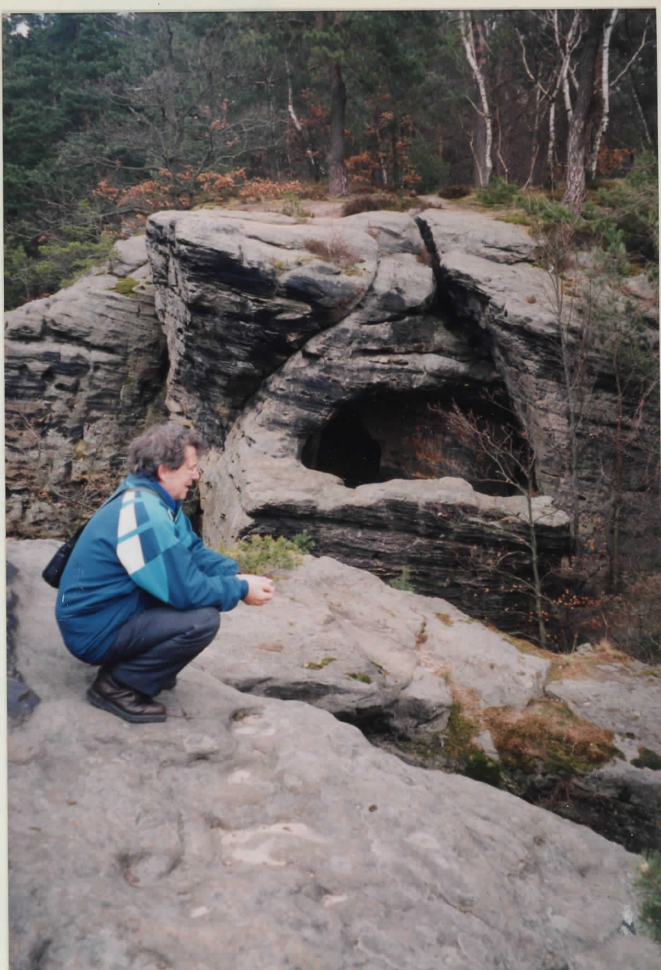
Vracíme se proto do kláštera kde jsme také ubytováni
A tam také začíná večerní program - opět speleoarcheologie

9.4 Začíná Pepa ještě rychle svolávat komisi - a bychom
mohli co nejdříve vyrazit do Českého ráje.
Směr hrad Kost. Minule byl zavřen - tak snad
dnes náš pustí dovnitř. A také náš pustili.
Z hradu míříme do podhradí - kde je výstava minerá-
li. Prohlédneme si místní minerály - a máme tak
nejvyšší čas zamířit na Bohumín.

Klášter
v Mnichově
Hradišti,
kde jsme
ubytováni

Terenni' exkurze dostahick měst Mužského

SPLEOFORUM A ZAVOŘÍČKO

15-16.4

v minulém roce jsme na spleoforu chyběli - a tak jsme to letos museli napravit. Papa, Michal, Petr + příznivce Lukáš a ze Všelina dvě auta - to byla síla.

V sobotu jsme chvilu na přednáškách chvilu v terénu, chvilu mezi známými a často na pivo. A naváčer míříme do Voítěchova k Mildori. A samozřejmě s ním opět na pivo. Nejdříve cestami necestami ráš vyváží o malé hospůdky nad údolím špranů a pak měníme lokál a sjíždíme k Mohytkám.

Tu to chutná nejlepe. A v neděli do akce. Cíle jsou Hlinité jestyně. Pro Petra a Lukáše - to je zkaška okněm. první díra a hned tak drobná. Po vstupních plazivkách ucpaných bahnem jsme jako koule bahna. A také tak mokří. Plazivky se zvětšily v dýmky, ze kterých vybíhají četné tundy. Přímý labyrint. První v něm mizí Petr a Lukáš a když se jich nemůžeme dočkat a máme obavy že zabloudili vrhá se za nimi Michal. Když máme prolezání dost - zahájíme cestu von. Opět silnými plazivkami a bahnem - takže se vanu ani nepoznáváme. Sbíháme k potoku a splachujeme bahno ze sebe. Vracíme se k Mildori, balíme se a míříme na Bohumír.

V Hliněných jaskyních

Před akcí - to jsme ještě čisti!

System plázivak v bahně...

... A vypadáme takhle...

1. Máj

NA KNĚHYNI

Protože v Bohumíně nebyl žádný prvomájový průvod rozhodli jsme se udělat průvod na Kněhyni. Pepa, Michal, Arnošt, Jana a Kuba doplněni Badyssem míří do sedla Kněhyně. Nejdříve jdeme zaměřit trasy pro branný závod policajtů, který tu budeme organizovat za město. Protahujeme azimuty až klovacké chatě pod Kněhyní cestou necestou, lesem i křovinami. A pak vzhůru navrchol Kněhyně - opět lokalizovat vstupy do jeskyní které jsme tu před 15 lety objevili. Nejdříve ke Kyklopu a Žanově díře. Nad vstupy jsou napadané obří suché stromy. Otolí - dnes rezervace - také málem nepoznáváme. Stromy jsou suché a mrtvé. Les zde prakticky umřel. Začneme vyhledávat další díry Mariáňku a jeskynič. 10. Nebyly zaměřeny v minulosti a tak to chceme napravit dnes. No klidně nebylo jednoduché. Běháme posvahu, boříme se do zbytků sněhu - až konečně Arnošt nachází na kameni staré rukavice a vadrůch i vstup do jeskyně. Mezitím Pepa nachází vstup do neznámé jeskyňky a tu hned prozkoumává Kuba. Keri - volká - a já je vidět stále tu máme ještě co ztáumat. A spíše že nacházíme několik vypraných "mastných fláků" nad mstý, kde jsme v minulosti natopali. Nad horizontem se začíná blýskat a ženou se černé mraky. A proto raději míříme k autu. Cestou opět stačíme navštívit Volfu, který se poměl na jeskyně a raději tráví čas na chatě. A pak už domů.

Zaměřujeme trasy
pro polceajty...

Pohled na jižní svah hřebenu
Kněhyně

Pod tímto kmenem je vstup
do kytkopa

← Zde leží vstup
do jaskyně Mariaňka.

OBJEVY NA KNĚŽYNI

Potýdnuse vracíme opět na kněžyni. Pokračovat v tom - kde jsme před týdnem začali. Tentokrát Arnost, Pepa, Michal, Jana, Petr Mikeš, Ondra jako čumil Chokvik a troušku Adam.

Začneme kopat v okolí objevané jeskyne kuba. Petra Adam s Michalem se zatopdají do země - ak marně. Nikamto nevada. Otvíráme snad deset míst - a stále nic. Pepa s Michalem se poustejí do jeskyne. Mariánka zkontrolována nafotit posledním objevy. (z roku 1986) Do nejvyšších prostor však užitými proniká pouze Michal - Pepa asi narostl zadek. A Michal setam sáim tak za motiva - že málem musela být vyhlášena záchranná akce.

Ale cestu zpět nachází a přitom objevuje další známé partie. Ve chvílích čekání Pepa kope pod vstupní propastí - a zjistuje, že totam někam vede.

Vyhlášíme obědní pauzu a po ní se do Mariánky vrhají Michal, Pepa a Adam aby kopali dále a brzy pronikají do nových prostor odlece asi tom.

Zatím Pepa Arnostem mapují jeskyňu kuba a zjistují že má asi 8metrů a toněť.

Odpoledne se Ondra s Adamem vypravují na vrchol kněžyně aby zkusili šlešit ladvy. Vedle jeskyne skapade otráží pukerku a objevují zatím malou ale novou jeskyňu. Nosná přístě promíkneme klouběji.

Zatím Pepa, Michal Arnost, Petr prohledávají východní srah kněžyně v okolí jeskyne Zuhánová.

Několik jeskynek okolo 1metru - to je výsledek. Kněžyně je už prokopaná hodně podrobně - a tak rebot sobězi kauce jedeme vše zkontrolovat do kos pody.

otvíráme svahy kněžyně

...A pak to zkusíme hlouběji v Mandance..

Prilbu musí mít na akci každý..

Bohumínští speleologové
zadokumentovali v Besky-
dech téměř čtyřicet jesky-
ni a propastí

Jeskyně pod hřebeny Beskyd

Foto pro Blesk - Josef Wagner

BESKYDY (tch) - Málokdo ví, že se v moravskoslezských Beskydech nacházejí také jeskyně. Největší systémy podzemních choděb a domů leží pod hřebeny Kněhyně, Pusteven a Radhoště.

„Jeskyně v Beskydech jsou vytvořeny ve flyšových pískovcích a vznikaly mechanickými procesy. Nejdelší z nich měří 370 metrů a nejhlubší, Kněhynská jeskyně, má dno v hloubce 57 metrů. Ta je současně nejhlubší pseudokrasovou jeskyní v republice,“ prozradil Blesku Josef Wagner ze speleologické společnosti Orcus Bohumín. Podzemí Bes-

kyd zkoumají bohumínští speleologové již devětadvacet let. Také první dva květnové víkendy pokračovali v průzkumu podzemních lokalit pod hřebeny Kněhyně. V minulých letech zde objevili šest nových jeskyní a před několika dny přibýly dvě další. „Zatím nejsou příliš rozsáhlé a nepřesahují deset metrů. Další práce však mohou vést k objevu jejich pokračování,“ upřesnil Wagner s tím, že podobně dopadl průzkum jeskyně Mariánka. Při poslední akci se totiž speleologové prokopali do nových, neznámých partií a zvětšili délku jeskyně na šedesát metrů.

Speleologové našli nové jeskyně vhodné pro chráněné netopýry

BOHUMÍN, BESKYDY (rich) - Dvě nové jeskyně objevili v minulých dnech v Moravskoslezských Beskydech jeskynáři z bohumínského speleologického klubu Orcus. Obě našli v hřebenu hory Kněhyně a počet jejich jeskynářských nálezů v této lokalitě se zaokrouhlil na číslo deset.

„V obou jsme odkryli asi desetimetrové chodby. Vše ale nasvědčuje, že by jeskyně mohly jít ještě dál, takže se budeme snažit o jejich prohloubení,“ uvedl bohumínský speleolog Josef Wagner z klubu Orcus.

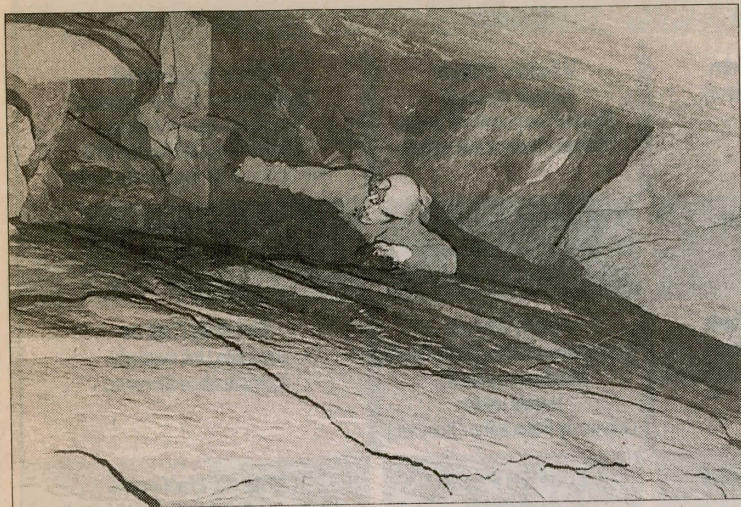
Základy zcela nových jeskyní speleologové nejčastěji objevují v zimním období na zasněženém terénu. „Vší máme si takzvaných masných skvrn na sněhu. Ty vznikají tak, že z každé začínající pukliny proniká na povrch teplý vzduch,“ prozradil Wagner.

Bádání po nových jeskyních má hned několik významů. Tento výzkum přispívá k dokladování poznatků o vzniku a celkovém vývoji Beskyd. „Sleduje se tak neustálý pohyb svahů, což přispívá k poznatkům nutným pro budoucí výhledovou výstavbu v tamní oblasti,“ uvedl Wagner.

Nově objevené jeskyně se také okamžitě proměňují ve vhodná zimní stanoviště pro kolonie chráněných netopýrů. „V neposlední řadě je tato činnost také o poodhalení tajemství nejrůznějších beskydských bájí a pověstí. Poklad jsme však zatím nikde neobjevili,“ dodává s nadšátkou speleolog.

Bohumínští speleologové objevili v Beskydech dvě jeskyně

Jeden z bohumínských speleologů při průniku do nově objevených částí jeskyně Mariánka.
Foto JOSEF WAGNER

Nadšenci vyrážejí po zimě na průzkumy

MARTINA KONVIČNÁ

Bohumínští speleologové našli nedávno při průzkumu podzemních lokalit na hřebenu Kněhyně v Beskydech dvě nové jeskyně dlouhé zhruba deset metrů. Na tomto území již v minulých letech nadšenci objevili šest jeskyní.

„Nalezené prostory, které jsme odhalili počátkem května, zatím nejsou příliš rozsáhlé, ale další prolonační práce v nich mohou vést k objevům nových pokračování. Podobně jako v jeskyni zva-

né Mariánka, kde se nám právě při poslední akci podařilo prokopat do neznámých partií a zvětšit tak její délku na 60 metrů,“ sdělil Josef Wagner ze základní organizace České speleologické společnosti Orcus z Bohumína. „Je to příjemný pocit, když někde poprvé vstoupíte. Průzkum je prostě horečka,“ usmíval se speleolog, který dodal, že objev je zajímavý geomorfologicky.

„O jeskyních v Moravskoslezských Beskydech příliš mnoho lidí neví. A přesto jsou zde významným přírodním fenoménem. Největší a nejhlubší systémy podzemních chodeb a domů leží právě na hřebenu Kněhyně, Pustevna a Radhoště,“ líčil Wagner.

Nadšenci po zimě pronikají do

podzemí, aby také zjistili, jaké změny ve zvolených lokalitách nastaly. „Letos jsme například zjistili, že v jedné jeskyni došlo k závalům kamenů. Při práci nám pomáhají takzvaná indikační skříčka, kterými zjišťujeme posuny,“ vysvětlil Wagner.

Bohumínští speleologové již v Beskydech zdokumentovali téměř čtyřicet jeskyní a propastí, které jsou vytvořeny ve flyšových pískovcích a vznikly mechanickými procesy. Nejdelší z nich měří 370 metrů a nejhlubší - Kněhynská jeskyně - má dno v hloubce 57 metrů. Tato jeskyně je současně nejhlubší pseudokrasovou jeskyní České republiky a nejhlubší jeskyní ve flyšových pískovcích v Evropě.

BLBNUTÍ V ZÁLUŽNĚ ALBRECHTICÍCH

20 a 24.5.2000

Akce "zálužná" spískal Michal a Martin
pro placení extenze prozajemce - aby bylo na
oběech stranách při vyčerpání policajti.
A tak dali do hromady tu "grupu". Spustili
jedno III. patro, vytáhli lana a našli otvory
vyhled

Samořejmě i po několika hodinách bloudění
ve vodě když několikrát prošli pod puky -
nou vedoucí ven - východ nenastí. Tak
Michal musel mázat proutě.

Trochu jiná akce

Ve středu vyrazí Michal, Pěť a Ondra a Adam na pozvání karvinské policejní školy do
Albrechtic na slaňování prý 20 metrů vysokého mostu.

Když po chvíli bloudění nacházejí ten správný most, no spíše jeho zbytky-maximálně 10
metrů vysoké pilíře a tak Michal hledá na vedlejším, dosud fungujícím železničním mostě
kudy se na něj dostat. Po chvíli námahy nachází lávku, která vede pod celým mostem. Hned
na ni s Pěťou vylézají a jdou doprostřed mostu navázat lano.

První zkušební slaňování a dorážejí opoždějí policajti. To už Ondra s Adamem stihli vystrojit
jeden pilíř pro slaňování policajtů. Na velkém mostě zkoušíme i slaňování po hlavě-Petr
poprvé v životě, když nás to přestává bavit u stěny, přesunujeme lano do volného prostoru a
to je teprve bomba-pavouk ve volném prostoru-to už chce odvalu. Když už máme všeho dost,
přes most totiž vede hlavní trať do Havířova a každou chvíli nám projede vlak půl metru nad
hlavou musíme balit. Rychlé rozloučení které zdržuje Ondra protože ho nemůžeme odtrhnout
od našeho kamaráda Oslíka, asi se dlouho neviděli. Míříme směr Bohumín a Petr ještě stihá
volejbalový zápas.

zapsal Michal

.. grúpadó
Za'uznd ..

... aným' se odrazím ...

.. A už letím!

ZÁVODY POLICAJTŮ NA KNĚHYNI

13-14.6

Začíná nadroční červen. První akce je pro
policejní školu - závody družstev 4 stol
na kněhyni. A proto v úterý odjíždíme na
základnu do Mačové. Pepa, Michal, Kuba
a Martin. Tam zjišťujeme, že jako vždy záci
ne o akci nevědí - a tak večer je u nás u zby a jdu
na patlu. Večer sice Michal a Martin nahánějí
policejtku - ale marně.

Středa - den závodů.

Družstva mají vyrazit na 10 km dlouhou trasu a po-
dle azimutu dorazit ke kněhynské jestyni.

Jenže... Čekáme u jestyně více jak 2 hodiny a nikde
nikdo. A tak Pepa vyrazí naproti. První družstvo po-
tkáva kousek od sedla kněhyně jak bezradně
točí burozu a pobíhají po lesních křižovatkách.
Naštěstí je nasměrována jinak by ostravci skon-
čili na čeladně.

Mezi tím však ke kněhynské jestyni zděračně dobíhají
Brňáci - bez kompasu a na jisto - velmi podezřelí.
Po zkoušce uzení je první spouští mědo podzemí.
Zedna velké propasti jsou ventu za reterovnick
21 minut.

Dole jdou ostravci a mezi tím přibíhají zohvd-
čení Plzaňci. Ti se samozřejmě vukastali na
azimuty a riskli to napřímo. Skončili dole na

Podolankách a tak museli znovu vzkřít.
Karviňáci však čekáme stále marně. Všude v
okoli se blyská a lije - na kněhyni je zatím klid.
Už to chceme zabalit když Karviňáci dordžejí.
I oni skončili dole v čeladně. Ale našli to
nakonec. Bouře je stále blíž a tak jsme

rádi když poslední karviňák je napovrchu.
A my můžeme balit a pryč před bouří.

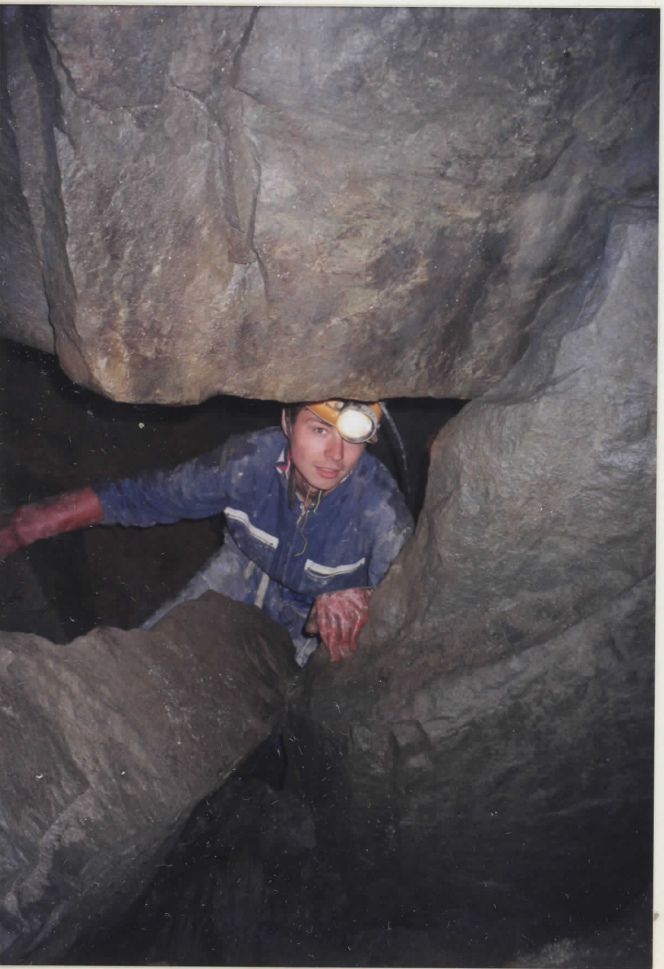

... „policejní“ tým dorazil

... Hartoky je ještě vysmatý..

TÝDEN V ODRÁCH

ANEB PRO NĚMCE I POLICEJNÍ ŠKOLA

17-23.
6

SOBOTA - míříme do Čermné. Pepa, Arnošt, Michal a Ondra. Vybudovat tábor a očekávat jako každý rok Pavlovu Němce z HTK.

Odpoledne přijíždí - samozřejmě 10 auty. Sotva postavili stany už je naháníme na trenážer. a pak hned do dolu. Spouštíme první grupu a odvoďme jim 90 minut na bloudění. Potom druhou skupinu. Na laně jim to moc nejde a tak se potíme my.

NEDELE Bere me Němce na Krušberské skály. Ale lezení je moc nebere. Pouze pár jich zkouší "pětku". Atak je raději Pavel bere do obchodu a hospody.

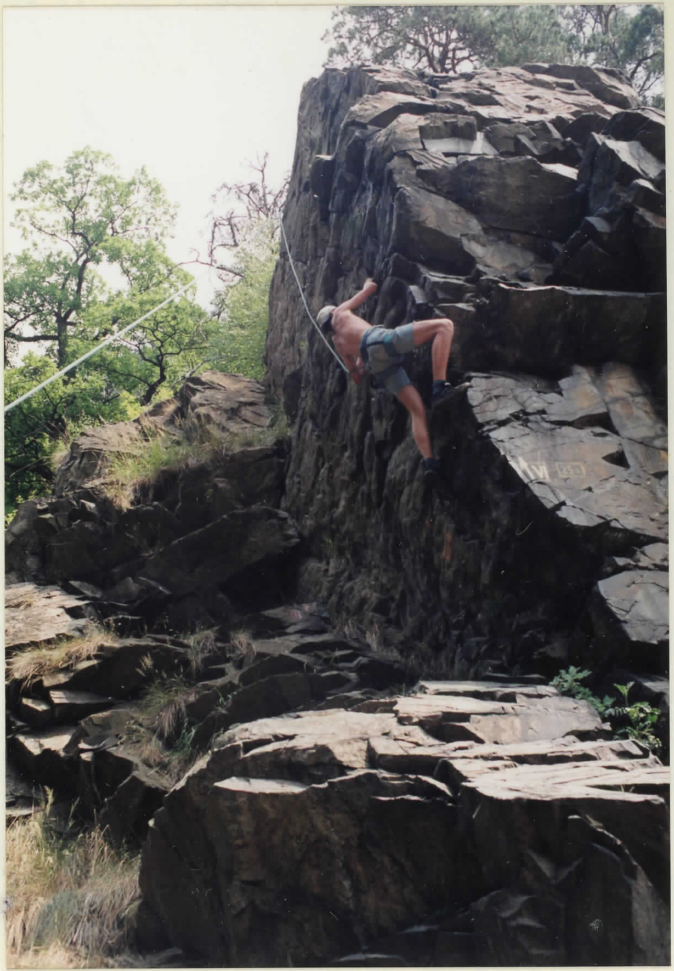
PONĚLÍ Zatímco se němci ujímá Pavel my jsme se v neděli přehalili a jedeme do Budísova. Tam nás čeká 160 žáků policejní školy.

Pepa, Michal, Ondra, Tibor, Jirka, Petr Kolouch, Martin a Martin. A hned v pondělí všichni jedeme na Krušberk kde stavíme lanovku. Vše probíhá normálně - až na večer. Tomusel Pepa odjede do Bohumína a ostatní to roztočili. Myslivec a Whisky. A pak to pokračovalo nočním troubením matrubku, Hitlerovské pochody atd. No ráno všichni hlásili stíznost.

A aby to nebylo málo měnky si stěžovali, že je náš chlapec při stojení do sedaček ohmatávající. Nevím jestli se jim nařídilo, že je to málo.

Atak to probíhalo den za denem. Na skalách nás navíc likviduje rekordní vedro - až +36°C. V dole zase po 12 hodinách v teplotě +5°C, jakoby zmrzlý jak "šolovark". Ale v pátek večer můžeme konstatovat, že 160 "budoucích policajtů" šlo do Čermné a tolik jeck také vyšlo na Krušberské skály.

Na Dlouhé Vodě aneb „Expedice ORCUS“ v akci

Už dlouho jsme nenavštívili žádný tábor, proto rádi přijímáme pozvání na Dlouhou Vodu. Proto tam vyrazili Michal, Adam a Marek Spáčil z Tiku, který vše dokumentoval. Hned po příjezdu upřesňujeme program a dovídáme se, že přímo na hotelová chodbě se uníždil netopýr, kterého si děcka hned pojmenovali Pepa a tak ho Michal s Adamem sundávají za pomoci dvou stolů a židle, což je na schodišti celkem akrobatický výkon. Všichni pak pejra obdivují a tak ho raději odnášíme na jednu z chatek, kde se pod střechou hnedka uhnizďuje. Michal instaluje lano na komíně kotelny, Marek vše natáčí, první družstvo přichází a nám začíná celodenní dřina. Michal dole děcka strojí do sedáků, některé z prcků dokonce dvakrát omotává, Adam nahoře jistí a Marek opět točí. Máme půl hodiny na jednu skupinu a když za tuhle dobu zvládá vylézt jenom šest děcek měníme plány. Všechny, kteří váží méně než čtyřicet kilo posíláme rovnou po schodech nahoru a Adam je nechává slaňovat. To už je mnohem rychlejší a proto ti zdatnější stíhají i lezení nahoru.

Celkem nám vyhládlo tak jdeme na oběd. Necháváme se obsloužit od koček, které nám k obědu recitují básně. Polední klid trávíme různě. Marek opět natáčí, Michal s Adamem se střídají u mikrofону a hledají oběti pro rozhovory. Začíná pršet a my s obavami koukáme na oblohu, protože odpoledne na nás čeká dalších devadesát táborníků. Naštěstí se počasí umoudřuje tak můžeme pokračovat. Marek opět běhá s kamerou a tak ho Michal šněruje do sedačky a vyhání na lano. No, celkem mu to šlo. Do šesti hodin zvládáme všech 120 účastníků a jdeme večeret. Protože nikam nespěcháme, necháváme se přemluvit od holek a zůstáváme až do večerky. Po hromadném focení se zamilovanými děvčaty (a zamilovaným Adamem) vyrazíme konečně domů.

zapsal Michal

NA KLUBOUNĚ
SE USADILY
VOŠY.
TO NEMĚLY
DĚLAT.
MICHAL JE
BEZ VAROVÁNÍ
ZLIKVIDOVAL

Jak Michal zvíťežil nad vosami..

DEN RADOSTI A NĚMCI ZASE V ZÁLUŽNĚ

2-3.9

2.9 To si v Bohumíně vymyslela karturní ggen-
tura bombastickou akci "Den radosti a zrození
zámě". Pry show pro celé město a všechny generace.
A pry jestynáři tam nemohou chybet. A tak jsme od
pátku na náměstí věšeli do výšek zámětoule
zvonce, na kostelích věž reflektory. Nobleli jsme
totálně (asi po vzoru klavírního pořadateleky církevní
mamacký). A to klavírní - firmamam postarala tre-
mažer - to aby si lidi mohli vyzkoušet - jaké to je
byt spekeologem.

3.9. Za zvuků církevních písní ozývajících se z okol-
ních tribun jsme začali "bebnout". Kdo chtěl - sa-
mozřejmě pouze dětí a těch bylo "něurekom", si
malomně vyzkoušel výstup a sestup. Pravdou je to,
že na naší atrakci byla neustále velká fronta.
Včera jsme již museli frontu rozehnat a bychom mohli
vůbec skončit.

4.9. Zase přijela grupa měmeů žhavých vyzkou-
šet si svou odvahu a orientaci v Zálužně.
A tak Pepa, Michala, Martin tam smími vyřá-
žaji. Dole samozřejmě přes šachty (bohužel
nadně te' ustupní se hromada odpadků tak
zvyšla iže již blokuje průlez na II patro a nahoru
už musí výstup najít sami. Přes vodu. Dávame
jim tři hodiny času. A když potřebí hodinach
je nevidíme venku - jde Martin pro ně.

SESTUP
NA III. PATRO
ZÁLUŽNĚ

TRENAŽER NA DNI RADOSTI

DNO VSTUPNI
ŠACHTY ZA LUŽNÉ

TRENAŽER NA DVI RADOSTI

DNO VSTUPNI
ŠACHTY ZALUŽNÉ

DEN RADOSTI A NĚMCI ZASE V ZÁLUŽNĚ

2-3.9

2.9 To si v Bohumíně vymyslela kulturní ggen-
tura bombastickou akcí "Den radosti a zrození
země". Pry show pro celé město a všechny generace
A pry jestynárni tam nemohou chybět. A tak jsme od
pátku na náměstí všeli do výdachu záměrou le
zvonce, na kostelní věž reflektory. Nobeblí jsme
totálně (asi po vzoru klavní pořadatelky církevní
maniačky). A to klavní - firmam postavila tre-
nažer - to aby si lidi mohli vyzkoušet - jak to je
byť spekeologem.

3.9. Za zvuků církevních písní ozývajících se z okol-
ních tribun jsme začali "bebnout". Kdo chtěl - sa-
mozřejmě pouze dětí a těch bylo "něurekom" i si
malátně vyzkoušel výstup a sestup. Právě do této
že na naší atrakci byla neustále velká fronta
Váček jsme již museli frontu rozehnát a bychom mohli
vůbec skončit.

4.9. Zase přijela grupa měmeů žhavých vyzkou-
šet si svou odvahu a orientaci v zálužně.
A tak Pepa, Michala, Martina tam smími vyra-
žaji. Dole samozřejmě přes šachty (bohužel
nadně te' ustupní se hromada odpadků tak
zvyšla i že již blokuje průlez na II patro a nahoru
už musí výstup najít sami. Přes vodu. Dávame
jim trihodiny času. A když potřebk hodina ch
je nevidíme venku - jde Martin pro ně.

SESTUP
NA III. PATRO
ZÁLUŽNĚ

Oznamujeme vám radostně,
že si v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Fryčovicích
dne 9. září 2000 v 10.30 hodin
společně slíbíme lásku, úctu a věrnost na celý život.

Petra Matulová a Petr Kolouch

Fryčovice 141

Lesní 1827, Místek

ZAVÍRÁME SI WOOD BOYE

14,9

Po neblahých zvěstech, že dolů v Jasanítkách a Oderských vrších budou zavírací tak, že vstupy budou odstřeleny - začneme za pomoci MŽP ČR některé z dolů zachraňovat. Jak? Ty budovat vlastní uzavěry. Začneme ve Wood Boyu.

Papa, Martin Hartoký, Michal, Adam a jako doprovod Bruno, Danilou a ještě dva uči s plně naloženými dvěma auty vyrazíme směr Budišov. Ocelová vrata, cement, vápno, písek, kolečka - vše sebou. Vytahujeme vše nakoru ke vchodu do dolu. Ustavujeme vrata a začneme zdít. Pochvilí zjišťujeme, že máme málo písku a Martin vyrazí do Budišova sehnat písek. Za chvíli přiváží celou firmu a můžeme pokračovat ve zdění. Vrata zatím necháváme vyvěšená (aby nám někdo častou zed' nevyboural) a spokojeni odjíždíme do Myslivny.

Pohled na
ještě
nezavřeny
vstup

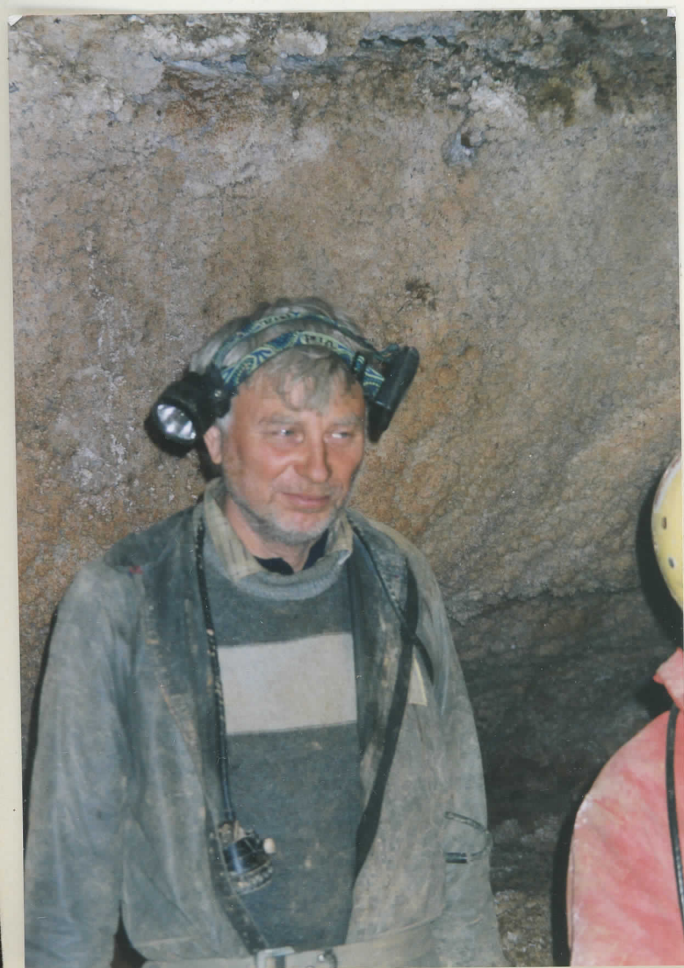
...Tak vypadal vstup
před námi...

...A tak do náš ...

22.9-8.10

САТУР ДАГ

Ц Е Н Т Р С П Е Л Е О Т У Р И З М А

ОНИКС - ТУР

333000 Симферополь, ул. Морозова, 13

тел. 25-11-15

_____ № 112
 На № _____ от 22 августа 2002

Посольству Украины
 в Чешской Республике

Просим оформить служебную въездную - выездную визу гражданам Чешской Республики:

Фамилия, имя	Дата рождения	Номер паспорта	Адрес
Штибло Михаэль	29.09.1979	5439890	г. Богумин Штудэнтська 182
Вагнер Иозеф	27.02.1951	4738732	г. Богумин Нерудова II57
Вагнерова Яна	09.12.1964	4738733	г. Богумин Нерудова II57
Шпацил Марек	26.06.1976	45145216	г. Богумин Нерудова 364
Бицик Мартин	09.11.1976	4661680	г. Богумин Безруцова II44
Микеш Пэтр	10.08.1976	57506498	г. Богумин Мисливська 710
Холевик Павел	23.11.1971	5095154	г. Фридек Мистек Новоградська 3057
Герман Людек	26.03.1969	5717798	г. Вшетин Рибники II73
Шалаи Иозеф	21.05.1969	45171657	г. Вшетин Рокитнице 2II
Латал Людек	18.04.1972	5716833	г. Вшетин Сворности I907
Кубик Зденек	09.06.1960	5716753	г. Вшетин Хлавици 88/13
Пашка Збитнек	10.06.1973	4914079	г. Вшетин Генерала Клапалка I84

Гарантируем проживание, медицинское обслуживание, выезд за границу в случае необходимости - за счет принимающей стороны.

Директор ЦСТ "ОНИКС-ТУР"

Козлов А.Ф.

Приглашение 12 человек в
 ЦСТ "ОНИКС-ТУР" в
 установленном порядке
 согласовано

начальник ОНР и ОР ГУ МВД
 Украины в Крыму

Vitáme se z nou a valíme zatím.
Nadále - odpoledne vyjdeme na ČtyrDag do hustých mraků.
Konečně z mlhy se vynořuje Sása a nastává vítání. Hned se jede me
ubytovat. Tentokrát na bývalou vojenskou základnu jinak
středisko řízení letů raketonávu Baran Ubytování iako
v hotelu. Postala, kuchyně, kulturní - a dokonce kout s teplem
vodou. Sice spřehování pomocí kelímků - ale je tu. Vitáme
Hned po ubytování jdeme jen tak v divle do Bojiru. Vitáme
se s dědou Váškou, Sanou a dalšími přáteli. Divíme se
do vyrubaného otvoru
40x40cm vedoucího
do nížního Bojiru.
Tam někde je po-
věstná močelná -
průtek pouze pro
nejšší křehčí.

 A photograph showing a group of people in outdoor gear (jackets, helmets, backpacks) standing on a rocky, gravelly ground. A red van is parked on the right, with text on its side including 'Čtyr-Dag 1000', 'MIGO', and 'Bochemie'. One person is bending over, possibly adjusting equipment. The background shows a hilly landscape under a cloudy sky.

32/313

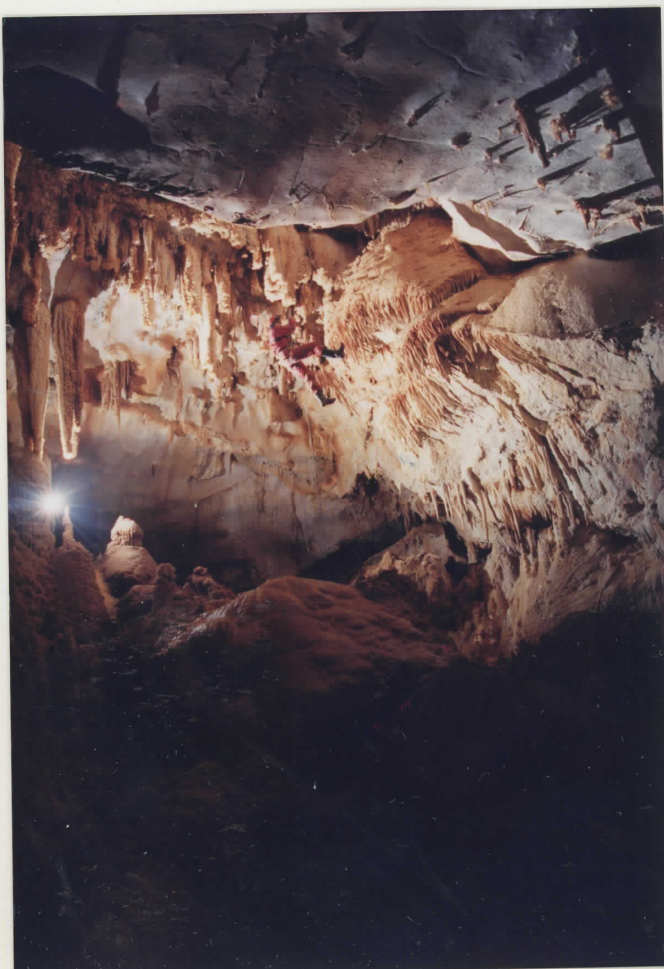

81314

6/323

32/320

D

Saša nám hned prezentuje zásoby, připravené pro nás. Koňatky portrajny, bedny piv. No vypadá to na náročné expedici. Dnes jsme ale motně unaveni po cestě - atak ostavy jsou malé.

Pondělí: Isichrijsoi nažhavari na podzarni. Chcemese vrhnoutady na foci a točení. Janže jako "normdeno" - příprava vzne. V podzarni nejsou kabely - ty vidíme ležet na porrech. Dole je tenká dvojlinka s jedním světlem. No uvidíme co stím uděláme. Přístup do otvoru vedoucího do Měného je po 200 schodech poturistické trase v Horním Bojiru. Pak následuje úzký průlez a za ním skupar - 5m a zatím je mienia. Janže Saša jinakae rozstřílet atak tam vede tunel který sedá proti v podřepu. Zarnim však usti přímo propast - 30m do Mtréhosdu. Shazujeme do ní ocelový lanový žebřík a sestupujeme nadna. Zatím co Marek točí Pepa marně hledá na dně pokračování. Za chvíli hledáme všichni. Marně. Pepa nosí Zbůňka napomoh aby se zeptal našich Krymských přátel. Saša tam není a ti ostatní ozkazují, že nejlepe se v podzemí vyend Pepa. Za dvacet let už mnoho zapoměl.

Náštesti si pod stropem všimáme nějaké chodby, do které vede traverz nad třicetimetrou propastí. Vystrojujeme její lany a pronikáme do dalších částí - Birakovaciho domu. Tady jsou Pepa poznává. Nacházíme pozůstatky po poslední simfropolstobohuminské expedici vr. 1991. Wc ismetosti. Aby lotu toho požehnaně. Budeme mžco vyndšet. Tedy Pepa svoje. Do Birakovaciho domu postupně snášíme vše co budeme potřebovat pro příští dny. Světla, stativy, lana.... A večer vystupujeme na porrech po 200 schodech do husté mlhy. A pak se už bratříme nazakladně se normními přáteli. Dnes ještě decentně

Úterý - jdeme opět do podzemí. Mlha je stále nepřijemná a v podzemí samozřejmě kabely nepou. Atak si přmích 100 metrů natakujeme sami do prvního domu zv. "Kryštalnyi zal". Tisíce bílých Tady už mají všichni možnost uvidět cotoje. Měnyji Bojir. Krystalů pokrývají křápníky. Načkera. Kamera i foto přístroje neví kamsa první podívat. Jsme stoho tak zblebi, že Marek zapoměl základy filmova'm' a Ludek spadl s kamerou. Náštesti to oba pošťoumaně přežili. Končíme v této části a vystupujeme na porrech - opět do mraků a mlhy. Vážer se na záznam bliva Saša a pravie, že to je strašné. Totaky bylo. Pokyb našich lidí chodících okolo křápníků okokola - připomínala prro majový průvod. Atak Saša zdřbal Pepu - že musí být i u kamery. A tak se večer početná část výpravy tak sbratřila s našimi bratry že si pleli podle kuse židlemi. Došlo i na tance a zpěvy, připomínající "brejkdane". No uvidíme ráno

STŘEDA: Taký ano. Stále prší je zima a mnozí vstávají jen ztěžka zbyněl ten byl zatlený i v jeskyni. Saša pravie, že musí me mít na žebříku "strachovku" a takae jako jistina. Točíme a fotíme dle. Sestup propastí - 12m. Lidé jsou netrpěliví coje dle "měném" a tak Pepa nařizuje všem vyhodit ku pojestkyni.

D

První se vrací Jozó a praví že vrací spakologický průkaz, neboť všude co je
v jeskyních nacelelně pravečnděl. Ale práce pokračuje dále. Sami
natahujeme kabel a posouváme dále rozvodeč. Smotek kabelu má 400
metrů avšak více jak 100 kilo. Žádání přede. Ale před sebou kabel nechceme
mít aby nebyl vidět vzáběrech.
"Zelený Zbyněk" zabezpečuje kontakt s porohem - a hlavně s bufetem, kde
našm zajišťuje stabilní přísun piva zdarma.
Utahami vyškupujeme po 200 schodech na poroh a zjišťujeme že našm
někdo očesal auto - beinkry na bocích a antena - no 2000 Kč je fuč
A tak to raději večer zapijeme s našimi přáteli - hlavně s chorohem. A opět
to stojí za to. Tance na stole pod ním. Vše to vede Zbyněk. Ten to postupně
opije rusa za rusem - až odpadli skoro všichni.

ČTVRTEK - vychází slunce - a hned je na platu vaseleji. Pro mnohé je opět
vstávání velmi těžké. Ale pracovat se musí. Naš čas běží.
nejzelenější jednas ľudák. Prý to je z pastiky co byla v podzemí k obě-
du a byla prý zelená - (my ostatní je měli normální) - a tak raději k obě-
dnu aby nezabíli jeskyni. Točme znovu vlystakvám sálk a v propasti
Jozó vystrojí i radější sachtu abychom mohli rychleji vystupovat na fóru.
Točme opět do večera a večer přichází i šasa. A opět se muto nalíbí
Našm tak mocnd. Našesth je to začátek.

PÁTEK Jdno opět do díry. Dnas boz Jany. Je nějak chorá a chce si odpo-
čnout. To ale netušila, že když našm porese do podzemí oběd
ucpají ji jeden z rusů a prosmýkdo ní celé plato.
Režie se ujmá Popa a i ostatní to začínají brát vážně. Hare i
v Hollywoodu jsou proti našm věni. V podzemí je stále více
rusů (samozřejmě na černo bez vědomí šasa) a plebuse našm
pod noky podsvětla. Popa je musel zdrbat, když ucpali
Molniu aby našm ihned ušli. Ve vstupní propasti se také snímí
tionime a když jeden přibíhá z podzemí s rozbitou klavou
je to snad dnes vše špatné. Pomalu postupujeme k Jazernímu
domu a tam také dnes konáme. Večer sestupuje do díry naše
kamarádka Kaita se svým mapovací tým - ale o jezích
přesnosti (když mají pouze geolog. kompas a azimuty označují
papírky) pochybuje. Večer opět pokračujeme v searděh
Dnas má narozeniny Michal a tak samozřejmě končí pod
sprchou. Dnešní
záznam je mnohem
lepší - ale furt to
nemí ono.
Zbyněk opět opije
rusa za rusem a
brzy dochází do
stadia, kdy si
mění trička.

24/321

19/321

D

D

SOBOTA - dan volna a sviť skúnee. Vyrdžime naplato. Neždo
pačky akdo nespěchal toho Sasa nakázil do daza a zamířil
k horrimu platu. Fotíme okolí, sbíráme houby (které u nás nesbí-
rají ani bezdomovci a saktěryjmi Sasa už jednou stihl odvést srouzenu
i tchyni) A odpoledne směr Simferopol. Do našeho vozu se nads na-
konac vařilo 16. kdyby to tak viděl majitelé.
Přirodně jsme v Simferopolu chtěli navštívit město a obchody. Ale vša
dopadlo úplně jinak. To když Sasa začal nosit nastil pivo, vno, ryby...
nikdo už nikam nešel. Ani nemohl

NEDELE Dnes na ščeka' vyjet na jih. V doprovodu teny vyrdžime Sasouym
autobusem (spíše transportérem) směrem k Baohōisaražj
Samozřejmě nemůžeme minout Baohōisaražský palác, kdesi někteří
z nás vykoušali jak to je být chdnem.
Z paláce míříme na Čufet Kate - skalníko města. To doznalo mnoho
změn. Dole přibýly nové kostely s mrichy a podél skzky vzhůru
penotrkovci. Samozřejmě nedolehají ani naši. Medon'kolač, pivo
a sračka je na cestě. A když pak sehnáme dolů a chceme si
dat v baru pivo - tak nám pravidelně poslední dva. A tak raději jedeme
dál směr aj Petri. No cesta to byla hodna našeho auta. Cesta
jako autodrom, zatáčky tak ostré že problémy by měl i "maket".
Dostáváme se díky Sasouym papírům i přes policejní zátaras a na
hoře jsme to málem rozpoznali. Místní turistická základna připomíná
naš srotpěac - ocelová sudy o průměru 2,5 metru, plechové garděe,
kobky z venik'ho plechu - pou prý pohoděné z 1 mm a partmady.
Ještě že by krasný výhled na moře. A dolů to bylo ještě krutější!
Zatáčky zvládáme na 2 až 3 pokusy a pod námi je vždy sto metrovy!
sraz. Ještě že sofo'r byle mnohem kvalitnější než auto. Do Simfe-
ropolu se radíme zdřaví.
Včera nás Sasa pozval do Tatarské restaurace. Tam v první řadě
Pepa vykazuje hudbu z podia (když hráli mka nic neslyšel) a pak
začala jít levd smřst'. Tataři nestihali nosit piva a my zase nesti-
hali litvidovat kvanta dobrého jídla.

PONEDĚLÍ Doodadně se vracíme na Čatur Dao a hned míříme do olry.
Začíná se projevovat únava a aktivita mnohých upadá. Upadají
i Zbuněk a bourd se do kolona. Dnes točime Nokturno. Nejkrásnější
dom v jeskyni. A také největší. Je to jako v 21 mm pohledce. Každý
krapník je obalený krystaly a každý má svoa křibu. Vše tak tole a
křehké. Zlonek

dokonce roztoukal pár
krystalů, aby se konečně
těch krapníků nažral.
Včera jsme tak unaveni
že většina mři'
v postelch.

D

ÚTERÝ: Proněkteré je torano kritická' Michala Ludaž zústavaji' napovrchu s jinými ukoly a my opět dolů - do sa'lu červaných máků. Tady se Barry mění. Bledí končí jako kouzlamžé vše sytě červené. Stěny krapulky oast i krystaly. Nestukce. Dokončíme také i ještě dokumentaci v sa'le svobody a v malém helikopterém sa'le, kam se maximálně vyjde dvířce jeskynářů. Končíme opět večer a vracíme se nazítelaznu, kde už praská oheň v krbu a kde saša opět dopení' pivo zásoby. Tentokrát dokonce "šasnaček" pivo má obsahem alkoholu 7%. Jedno pivo - a zpíváme. Dnes už také z podzemí musel dříve vyběhnout zolaněk, když ho honila sracka.

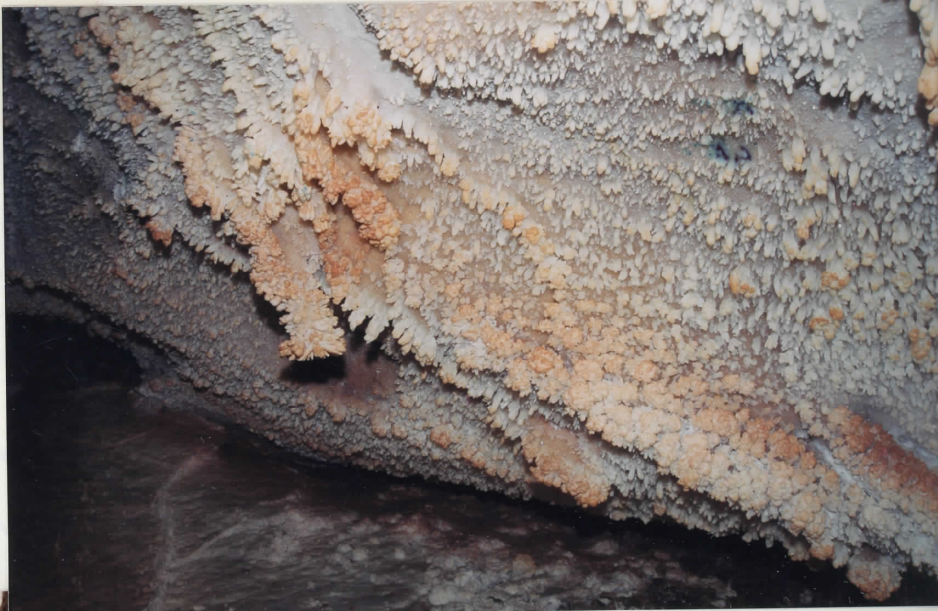
STŘEDA Dnes to chceme vše utonět. Zbyva' nám sa'le "Zolet Simferopolské sekce" většina už má zcela rozbité montérky. Dnes ale také příležit' "Serafopolská" televize točit dokument onis. Atakji chvilu pozijeme a Pepa dává interview. Nejspokojenější je Tožo neboť sa konečně něco děje. Natakujeme totiž sestup vstupní propasti do které postarší slarní všichni - ale Tožka s Markem v tandemu. A pak jdeme zase dolů. Končíme v sa'le červaných máků a natakujeme kabaly do posledního sa'lu. Vstup je pod stropem do'nu atak se tam musí opět polanech. Pomalu nám docházejí i kabaly takže sůtíme už jen dvěma světly. Natakli jsme více jak 700 m kabelů. Poslední zažberkamay poslední foto a zahajujeme likvidaci makendlu. Začíná jeho retransport na povrch. Všichni jsou už hodně unaveni a jestyni už nechtějí ani vidět. Dnes jsme vanku hodně pozdě. Ale na ráklo nás čeká speciálně upravený maxi pírch. Dopijeme zbytky a večer sa dokonce objevily baby. mladá i pohledná - ale naši eklaři zklamali. A si pou ještě moem do dne z domu.

ČTVRTEK Vsa čistíme, balíme je čas odjezdu. Pomalu opět ušermizí v bednách expedičních vozidel - ale řídně zabahněná. Všichni sa ještě rozbiha'ne po platu - rozloučit se z čotyr Dagem. Počasí je stále nádherné. Zastavujeme se u Bgiru, kde se loučíme ze Sašou Zgurským a našimi eklaři sa loučí s děvčatkami. Poobede nasedáme do aut a jedeme do Simferopolu. Tam nás už očekává saša. Ještě stiháme navštívit město hospody a pak začíná rozlučkový večer. Samozřejmě nemůže chybět dáda Vasja. Bateria portvajnu a koutků se, takne přes celý stůl. Čeká nás velký boj. No etake mnozí skončili v poli poražených a někter (zbynek a jožo) to šli rozloučit do města do rána.

PÁTEK Dno ještě natakujeme interview se sašou a všichni vyrážáme do města za nákupkami. Cíl je stejný "CD", portvajn, čaje. Toť vše co z krymu můžeme potřebovat. Nakoupeno nabaleno - a na cestu sa musí vyjit. A tak to začíná znova. Saša otvírá ledňer sa ledňer. Marně Pepa všechny vyhánil. Těžko sa loučí s přáteli. Ale před námi je mladá cesta a tak pozdě odpoledne vyrážáme.

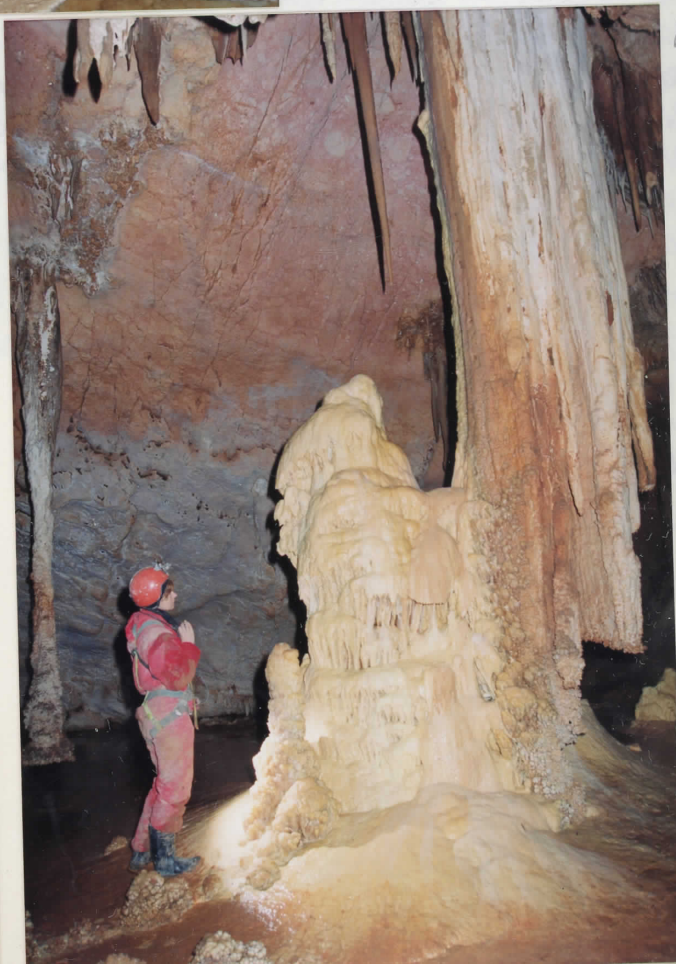

2/29/8

10/300

D

26/318

Zpět jedeme směrem na Oděsu. Prý to je blíž. Uvidíme. V noci je menší provoz a tak cesta (někdy připomínající rozorané pole) oběje ubíhá. Objednáme i Oděsu a jedeme nasavet. V noci zastavujeme na jakémisi tržišti, kole kromě suchých ryb, psi klobas a potravin zardnějících žlutě nic nebylo. Jedeme proto raději dál až do oběda. Řidiči se opět rychle střídají a tak na oběd zastavujeme někde u Ternopolu. Na parkovišti jemu mezi smetím a málem od Rusů kupujeme nakladák melounů. Běpoledne jsme již na polské hranici u poslední pumpy. Projedeme poslední hrivny (na gumovém kurčeti) a což bylo ještě měnme za vino a pak kura na hranici. Kupodivu fronta rum a tak lehce se ocitáme na polské straně. Tam to ale je horší. Poláci jsou nějak nechce a tak stojíme hodiny novou frontou. Mezitím nás předbíhají pašeráci cigaret a vůbec jim nevadí, že vidíme jak kartony opou všude. Za kořili, pod zadadla... kupodivu poláci při kontrole pak chlepi vidět pouze tuft. Samozřejmě předný PATEK 24⁰⁰ - jsme po bloudění na polských dleřnicích v husté mlze konečně v Těšíně a u Ordo doma. Ale expedice nekončí. Vstřídně od předejší a myslíme na jedeme utončit expedici do Nonstopu Rybnáldě

každodenní rituály. Vody je tam velmi málo, šetří se a myslím, že to mají i v povaze. My jsme zvyklí na jiné způsoby.

● Kde jste byli ubytováni?

Bydleli jsme na bývalé základně pro sledování raketových letů ruského raketoplánu Buran. Donedávna tato základna ještě fungovala, zůstalo zde i hodně z původního vybavení. Tuto budovu, kterou náš ukrajinský kolega Saša Kozlov koupil, se snaží zrekonstruovat na turistické centrum. Bude využíváno pro ubytování turistů, kteří navštíví jeskyně a okolní hory.

kost vzduchu. Tato jeskyně je vlastně pro své atypické druhy krystalů a svou krystalickou výzdobu chráněna. Jeskyně je kle- notnicí všech barev a tvarů, od horních sálů, které jsou sněhobílé, až po dolní, které jsou syté červené až krvavé (např. Sál červených máků). Opravdu celá škála barev - snad kromě černé.

● Jaká je průměrná teplota v jeskyni?

Mezi plus šesti až sedmi stupni.

● Jak jste se stravovali?

Abychom po sobě zanechali co nejméně odpadků, brali jsme si s sebou pouze svačiny a pití. Teprve večer po skončení výzkumu se uvařilo jídlo na základně. Občas jsme pozvali na jídlo i naše ukrajinské kolegy. Maso na jídelničku pro ně není tak obvyklé, jako pro nás a myslím si, že pro 25 - 50 dolarech měsíčně je to až luxus.

● Vaše paní vařila?

Ne, vařili všichni. Ona pouze určovala, co se bude jíst.

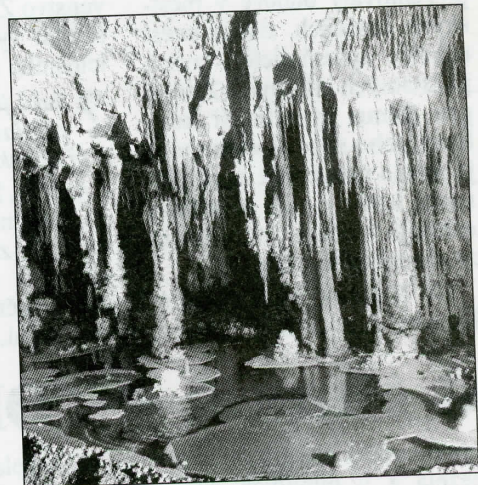
● A co vodka?

Ta je skutečně skvělá a je jí tam spousta druhů. Dokonce z ní ani nebolí hlava. I když pro obyvatele Krymu není typické pití vodky, ale „portveinu“, což je sladké, těžké a kvalitní víno.

● Jak jste se domluvili?

Já nemám problémy, protože jsem ruský přednášel na různých sympozii. Za tu dobu se ostatní rychle naučili základní slova, možná ti starší se hůř učili, ale jinak bez problémů.

● Chystáte se nasbíraný materiál a dokumentaci publikovat?

Fantastická podzemní krajina byla velmi křehká. Některé krystaly vůbec nesnesly dotek a začaly se hroutit.

Ano. Přípravuje se kniha fotografií jeskyně. Vyjde zatím v rusko-anglickém vydání, pokud bude zájem, tak i v české verzi. Filmové materiály se budou také zpracovávat do dokumentárních filmů pro veřejnost a odborně pro speleologické sympozium.

● Plánujete další výpravy na Čtyr Dag?

Primo do této jeskyně nikoli. Jak už jsem řekl, objevili jsme kousek dál místa, která by mohla ústít do podzemních prostor. A také jsme slibili, že příště přijedeme s antropology. Takže určitě o Čtyr Dagu ještě uslyšíme.

● Děkuji za rozhovor a přeji hodně úspěchů při dalších expedicích.

Iva Molnárová

na Čtyr Dagů?

● Pro dobrou dokumentaci bylo třeba zavést osvětlení přímo do jeskyně. Jak jste vnímal tuto jeskyni nasvětlenou?

Před dvaceti lety člověk viděl tuto krásu jen na krátký moment, když vše osvětlil blesk fotoaparátu. Nyní, když se dovnitř vešlo spolu se světly, jsme teprve mohli vidět tu nádhru a pohádkovost. Připadali jsme si jako v zimním lese - vše bylo bílé a poseté drobnými krystalky, jako ojíněné stromy v zimě. Opravdu fantastická krajina, která působila velice křehce a také byla velmi křehká. Některé krystaly dotek vůbec nesnesly a začaly se hroutit. Kdyby například nastal najednou průvan, pro jemné krystaly by to znamenalo degeneraci a zánik. Všechny vrstvy a stálou vlh-

VEDOUCÍ SPELEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI ORCUS JOSEF WAGNER PRÁVU ŘEKL:

Do jeskyní jsme lezli jen ve slipech

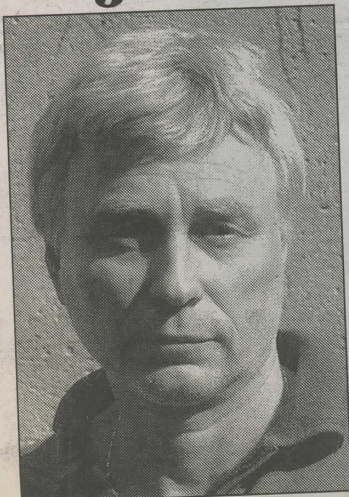
František Krejzek

■ Bohumínská speleologická společnost Orcus dostala pozvání ke spolupráci na prozkoumávání unikátních aragonitových jeskyní na poloostrově Krym. Nejedete tam ovšem poprvé.

Od roku 1979 je to naše 25. výprava na toto území. Jeskyně, které jedeme zkoumat, byly objeveny asi před 30 lety. Sověti je tenkrát okamžitě uzavřeli, je to ve světě unikátní přírodní útvar, který se vyskytuje už jen v USA. V roce 1981 jsme byli jako jediní zahraniční účastníci přizváni k provedení základního výzkumu těchto jeskyní, jejich zdokumentování a zmapování. Po našem odjezdu byl vstup do jeskyní znovu zabetonován a teprve letos bude výzkum pokračovat.

■ Co je na těchto jeskyních tak unikátního?

V Krymských horách, na hřebenu Čatyr Dag je to doslova pokladnice přírodního umění a tvarů. V klasice

jsou běžně známé krápníky a podobné útvary. V jeskyni, kam jedeme, je to úplně jiný svět. Jako v pohádce o zimní královně. Krápníky jsou posety milióny krystalů arago-

v době, kdy byla jeskyně zaplavena vodou o určité teplotě a hustotě. Rozpuštěné anorganické látky krystalizovaly, narůstaly a vytvořily bílá, šedá a narůžovělá stěbla a pavučiny, kterými obalily vše, co zde již před vniknutím vody bylo. Tyto formy jsou tak křehké, že mnohdy stačí hlasitější hovor a ony praskají a lámou se. (Pozn. redakce: aragonit tvoří perleťovou vrstvu lastur a povrchovou vrstvičku perel.)

■ Řekl jste, že jsou jeskyně nepřístupné veřejnosti. Proč?

Právě díky unikátnosti těchto přírodních útvarů. V bývalých sovětských republikách se dneska kupuje všechno – hory, řeky, rozprodává se přírodní bohatství těchto zemí. Na tržištích pak můžete koupit např. krápníky, vylámané z přístupných jeskyní. I tato jeskyně je již v soukromých rukou, našťáště člověka, který celý život věnoval ochraně přírody.

■ Jak bude konkrétně vypadat váš pobyt?

V podzemí budeme nonstop 7 až

třebné a pak začneme pracovat. Nepředstavujte si, že je to vstup jako do Macochy. Jediný možný vstup do jeskyní je osm metrů dlouhou, dvakrát zalomenou průrvou o průměru několika desítek centimetrů. Když jsme tam lezli poprvé, někteří kluci museli počkat dva dny, až zhubli, aby se tam vůbec dostali. A to museli lézt ve slipech, oděv by překážel. Letos to nebude jinak, všechny větší předměty se musí rozebrat a po částech dopravit dovnitř. Doslova se tam budeme muset propasírovat.

■ Není to příliš nebezpečné?

Je to jen otázka psychiky. Člověk nesmí zpanikařit. V některých úsecích se musí prolézat na výdech, kdybyste začal rychle a zhluboka dýchat, mohl byste se tam vzpřít a nebylo by vám možné pomoci. Každý je v těch chvílích průlezu sám. Naši kluci jsou ale na takové situace zvyklí.

■ Kdy odjíte?

Půjde-li vše s vyřizováním formalit a dokladů bez problémů, pak od-

Chystají se na další návštěvu tajemné „zimní královny“

JARMILA KŘESTANOVÁ

BOHUMÍN. Bohumínská speleologická organizace ORCUS je jednou ze špičkových speleologických společností v České republice. Její historie se datuje od roku 1971, kdy se pět mladých nadšenců sešlo v tehdy ještě zájmovém sdružení. Nyní organizace čítá kolem třiceti mladých i zkušenějších jeskyňářů. Hlavní náplň činnosti speleologů by se dala specifikovat do tří oblastí. Tou první je bezesporu průzkum jeskyní v pohoří Beskyd, kde si speleologové vedou opravdu úspěšně. Za léta působení objevili a zmapovali přes dvacet nových jeskyní a propastí. K té druhé patří průzkumy starých štol a dolů, jejich historické zdokumentování a komplexní ochrana. Tyto prostory totiž slouží jako zimoviště i u nás chráněných netopýrů. Třetí a určitě nezanedbatelnou součástí činnosti speleologické organizace je předávání zkušeností a výchova mladých nadšenců v dětském speleologickém kroužku.

Na přelomu září a října le-

tošního roku se „Orcusáci“ vydali na průzkum „světově unikátních aragonitových jeskyní na poloostrově Krym. O výsledcích a zajímavostech expedice jsme se nechali informovat jejím vedoucím Josefem Wagnerem:

Nebyla to vaše první zahraniční expedice. Jaká je historie spolupráce s ukrajinskou stranou, která vás na tuto expedici pozvala?

„Od roku 1979 je to naše šestnáctá výprava na území Kavkazu a Krymu. Jeskyně, kterou jsme v rámci expedice zkoumali, byly objeveny asi před 30 lety. Ukrajinci je tenkrát okamžitě uzavřeli z jediného důvodu. Jedná se o světově unikátní přírodní útvar. V roce 1981 jsme se jako jediní zahraniční účastníci mohli podílet na základním výzkumu těchto jeskyní, jejich zdokumentování a zmapování. Po jeho ukončení byla jeskyně znovu zabetonována a teprve letos bude výzkum pokračovat.“

V čem vlastně spočívá unikátnost těchto jeskyní?

„Připadáte si v nich jako v jiném světě. Krápníky jsou posety miliónem krystalů aragonitu a kalcitu, které se tam usadily v době, kdy byla jeskyně zaplavena vodou. Při stálém mikroklimatu se rozpuštěné anorganické látky krystalizovaly, narůstaly a vytvořily bílá, šedá a narůžovělá stěbla a pavučiny, kterými obalily vše, co zde již před vniknutím vody bylo. Jsou to velmi křehké útvary. Mnohdy stačí hlasitější hovor a ony praskají a lámou se. Nic krásnějšího si v podzemí nedokážete představit.“

Jaký byl tedy průběh expedice a co jí předcházelo?

„Na začátku každé expedice stojí vždy vyřizování spousty formalit a shánění finančních prostředků. Cestu a běžné výdaje si hradíme sami, s fotomateriálem a dokumentačním zařízením nám pomohli sponzoři. Odjízďděl jsme 22. září a čekalo nás dvanáct dní práce pod zemí. Hlavním cílem expedice bylo natočení filmu, mimo jiné i pro Nacionale Geographic, nafocení

materiálu a zmapování podzemního prostor pro přípravu nové knihy, která vyjde v několika světových mutacích. V neposlední řadě pak objevení nových vstupů do podzemních prostor.“

Jste tedy s výsledkem expedice spokojeni a kam se chystáte v nejbližší době?

„Celá výprava opravdu dopadla velmi dobře. Pořídili jsme spoustu materiálů pro filmy i knihu. Tady patří velký dík kameramanovi bohumínského TV studia. Přivezli jsme s sebou vzorky aragonitů, které jsou v současné době zkoumány, aby bylo co nejpřesněji zdokumentováno stáří a vývoj těchto unikátních jeskyní. Navíc jsme měli znovu možnost prožít neopakovatelné zážitky v prostředí přímo pohádkovém. V současnosti bychom se měli kromě stávajících výzkumů podílet i na objevování nových jeskyní v Maroku a za rok se znovu chystáme navštívit naši krymskou „zimní královnu“, tentokrát kvůli otevření nových vstupů do jejího podzemí.“

Jeskyňáři na Krymu viděli zblízka přírodní bohatství, ale těž velkou bídu tamních lidí

BOHUMÍN - Pokud necháte ve městě Čtyr Dag na Krymském poloostrově přes noc auto někde na ulici, můžete počítat s tím, že do rána o něj přijdete. I takové instrukce dostali od svých tamních přátel bohumínští jeskyňáři z klubu Orcus, kteří se v září vydali na Krym, aby se zúčastnili průzkumu jedné z tamních nejkrásnějších a nejzajímavějších jeskyní Emine Bojir Chasar Nižnyj. Unikum jejich průzkumu spočívalo také v tom, že útroby jeskyně viděl člověk naposledy v roce 1981. Poté ji tamní jeskyňáři zapečetili, což se znovu stalo i po letošním průzkumu.

„Předpokládám, že dalšího otevření jeskyně se už asi nedožijí,“ podotýká s nadsázkou a možná i trochou lítostí vedoucí bohumínského klubu Orcus Josef Vágner. Není divu. Emine Bojir Chasar Nižnyj, což je jméno převzaté z tatarského, v sobě skrývá unikum v podobě krápníků a podzemní výzdoby, která zřejmě není k vidění nikde jinde na světě.

„To, že se jeskyně uchovala i pro příští generace, je především zásluhou tamního jeskyňáře Alexeje Kozlova. Ten totiž lokalitu odkoupil a dosáhl toho, že nedopadla stejně jako téměř všechna

podobná místa v okolí,“ poukazuje Vágner na skutečnost, že z většiny ostatních jeskyní se staly atrakce pro turisty a jejich nerostné bohatství výhodným prodejním artiklem. „Alexej však rázi heslo, že na prvním místě je příroda. Už při našem průzkumu bylo vidět, že jeskyni přítomnost lidí a změna klimatu po otevření vadí,“ vysvětlil Vágner.

Průzkumem tamních vzorků se nyní zabývá wrocławská univerzita, což by mohlo vnést jasno do stáří tamních nálezů a také pomoci k odhalení jiných nedalekých lokalit. „Život na Krymu je jinak velmi nelehký. Několik málo lidí se tam má dobře, ovšem naprostá většina musí vyjít s platem mnohdy nižším než třicet dolarů na měsíc, přičemž ceny jsou tam přibližně stejné jako u nás,“ naznačuje Vágner to, že se v oblasti abnormálně krade.

„K tomu všemu tamní lidé nutí právě bída. Když jsme tam jezdili před lety, vzpomínám na velká stáda krásných polodivokých koní. Dnes jsou stáda o mnoho menší, protože je loví pytláci na kšeft, nebo lidé, kteří prostě mají hlad,“ popisuje tvrdé krymské podmínky Vágner.

RICHARD KUTĚJ

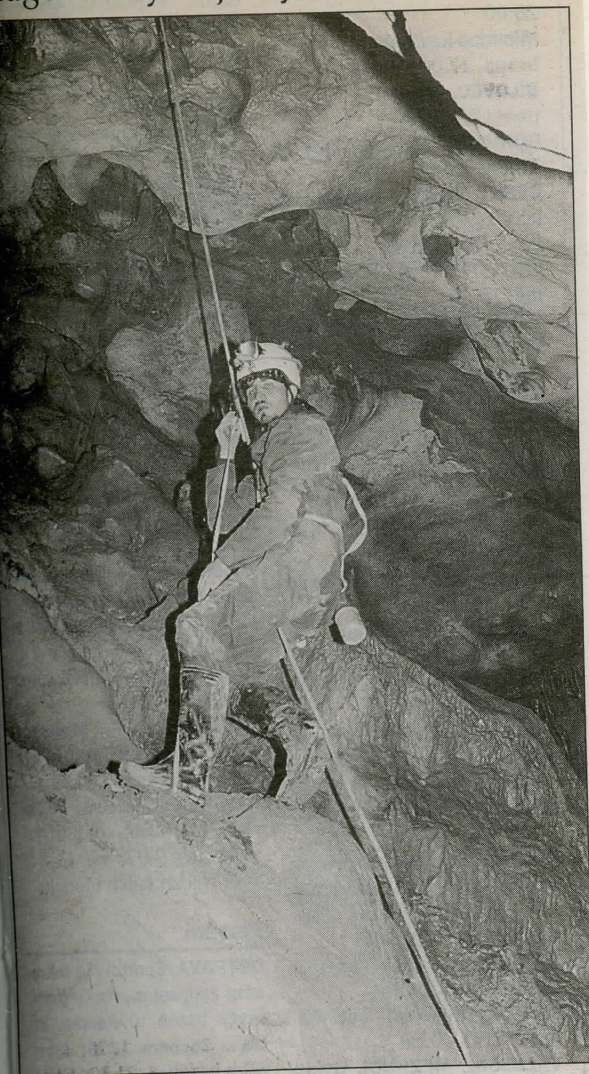
I takovou kamennou krásu mohli obdivovat bohumínští jeskyňáři z klubu Orcus v jeskyni v krymské lokalitě Emine Bojir Chasar Nižnyj. Po dokončení jejich průzkumu byla jeskyně opět neprodyšně uzavřena, aby tamní přírodní bohatství zůstalo uchované i pro příští generace.

foto: ARCHIV

▲ V jeskyni, kam speleologové z ORCUSU jedou, je to jako v pohádce O Zimní královně. Krápníky jsou posety miliony krystalů aragonitu a kalcitu...

Jeden z jeskyňářů v akci

Foto: Josef Wagner

Bohumínští jeskyňáři prolezou vzácnou ²kavkazskou

Pavučinovou krásu
může prý zničit
i pouhý průvan

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Do dvacet let nedostupné jeskyně na Kavkaze, kterou doposud navštívilo jen několik lidí, sestoupí už tento víkend dvanáct účastníků speleologické výpravy z Bohumína, kteří včera odjeli na expedici na Ukrajinu. Čeká je podrobné prozkoumání a dokumentace jedné z nejkrásnějších a nejvzácnějších jeskyní na světě.

„Je to vápencový útvar s aragonitovou a kalcitovou výzdobou. Poté, co zde vznikly krápníky, zaplavila jeskyni voda. V tomto prostředí začaly růst krystaly různých tvarů, které vyplňují celé

chodby i obrovské dómy jemnou pavučinovou strukturou. Jsou velmi křehké, může je zlomit i průvan nebo kýchnutí, proto je třeba postupovat velmi opatrně,“ vysvětluje pro laiky předseda sdružení Orcus v Bohumíně Josef Wagner a dodává, že jeskyně byla objevena zcela náhodou před třiceti lety a od té doby byla otevřena jen dvakrát. Její horní patra jsou sněhobílá, pak přechází přes různé barevné spektrum přes tmavě modrou až po tmavě červenou.

Členy výpravy Orcus čeká několik náročných dnů. „Naši ukrajinští kolegové už rozebrali a rozšířili zabetonovaný vchod, a tak to nebude tak špatné jako před dvaceti lety, kdy někteří kluci museli dva dny nejíst, aby se do jeskyně dostali úzkou a zalomenou průrvou. Stejně však budeme mu-

set všechny brat a posk Wagner. Na ta budou j v ponožka

Dvanáct stráví v po lečně s uk Tamější sp humínský ších zkuš společně podzemnou na p Paťuchin mapách p názvy Čo propastí -

Bohum jí vydat na místě na místě film. „Tak a s tak vzá světe asi j

Speleologové z Bohumína nakládají materiál, který budou potřebovat při zkoumání vzácné kavkazské jeskyně. Foto LADISLAV SCHÄFER

27-29.10

Kolo ti polikatel odjíždíme na mapovdm' ledových stuj!
Tentokrát pouze vřechu. Pepa, Arnost a Peta.
A jsou tu změny.

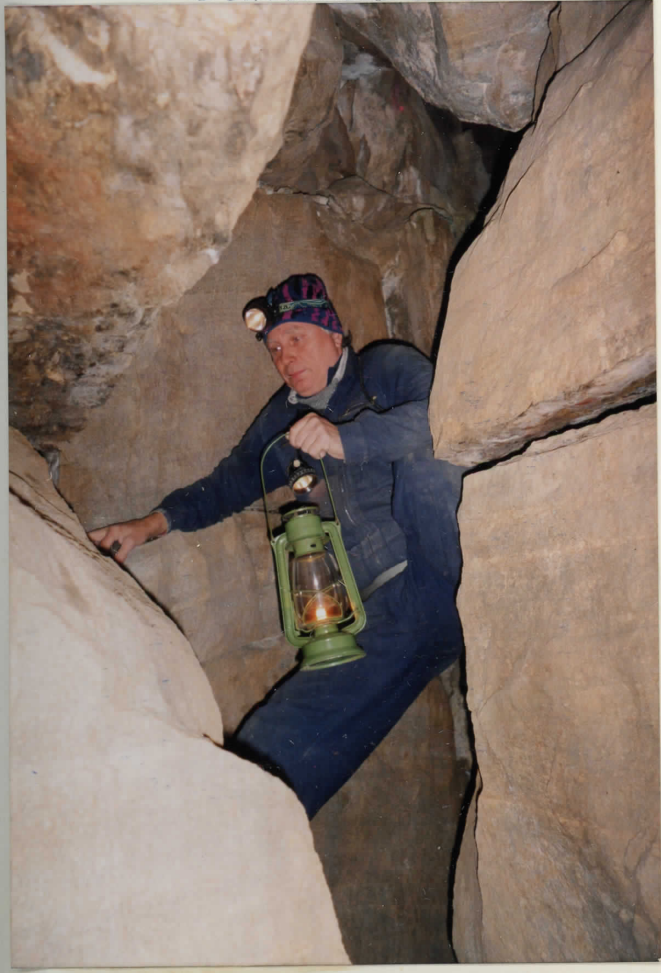
V pátek přijedeme do Znojma na správu NP Podyjí a v
doprovodu Martina ze správy jedeme na naše nové nocležisko.
Středisko správy NP v Čížově. No no! hotel.
Koupelna, televize, postele. Hold náš bunt to nam! Ten
už zcela zbouřali.

V pátek vyrazíme na terenní exkurzi potraso Čížov -
hrani, přechod Hardick - podél Dyje - jestyně a zpět. A
cestu spojujeme se sběrem hub.

Sobota - sice prší ale my jdeme na mapovdm' Brněnské
jestyně vřech to nám jde sice pomaleji ale po stezce pře-
řezí přibývá a tak odpoledne můžeme skončit. Poté
práci se musí dokopodý ať jete 50 metrů od naší
ubytovny. A pivu tu mají dobré.

A co snědění odpolednem? Do přírody nakouby když
tak roste. Arostly tak, že nám málem nevyšly
do auta.

... s lucernou se dřív najdou; poklady....

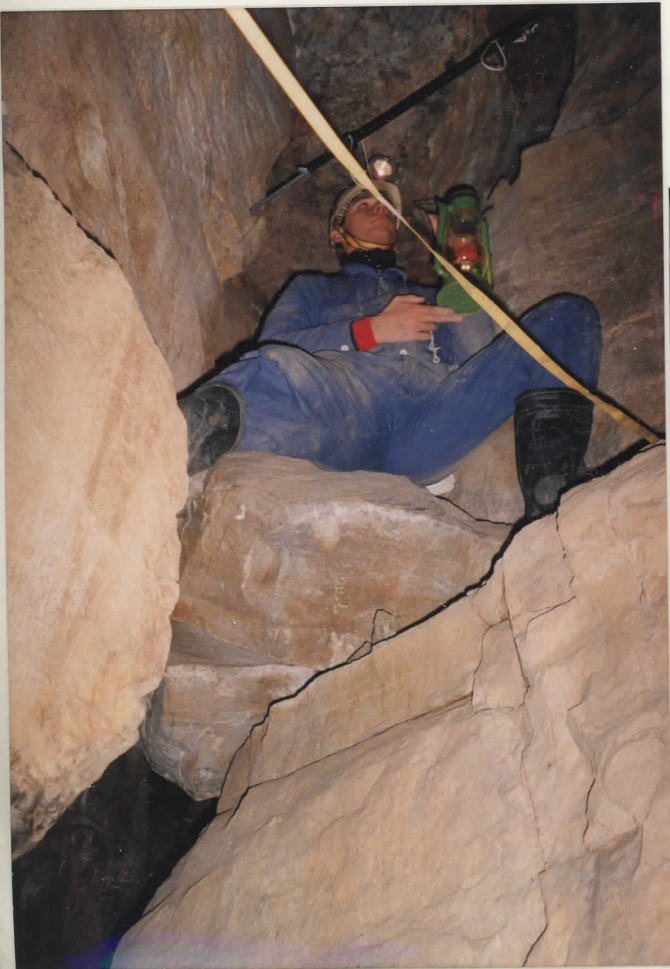
Tak to je náš
hotel...

... před prací
se dobře
najež ...

... nad Hardebeckem

AKTIVITA V BESKYDÁCH

4.11. Ta prom' akce byla na kněžyni a přinutil na's na ni jít Orálek - valašský vsůdy byla všeználek. My u kněžyně musí navěšet budky pro netopyry. Asizas potřeboval peníze z ministerstva nekdcechrať. Atak tu Michal, Ondra a náš nový člen Dušan. Voják a mlze sásketi a doprovodit pana dr. vlasina do kněžyně za netopyry. Jenže zatím jich tu je pár. A jelikož se Orálek bez novinářů nekebyl o jeho stavě dalsí den pený tisk - ale také pený jeho výmysli.

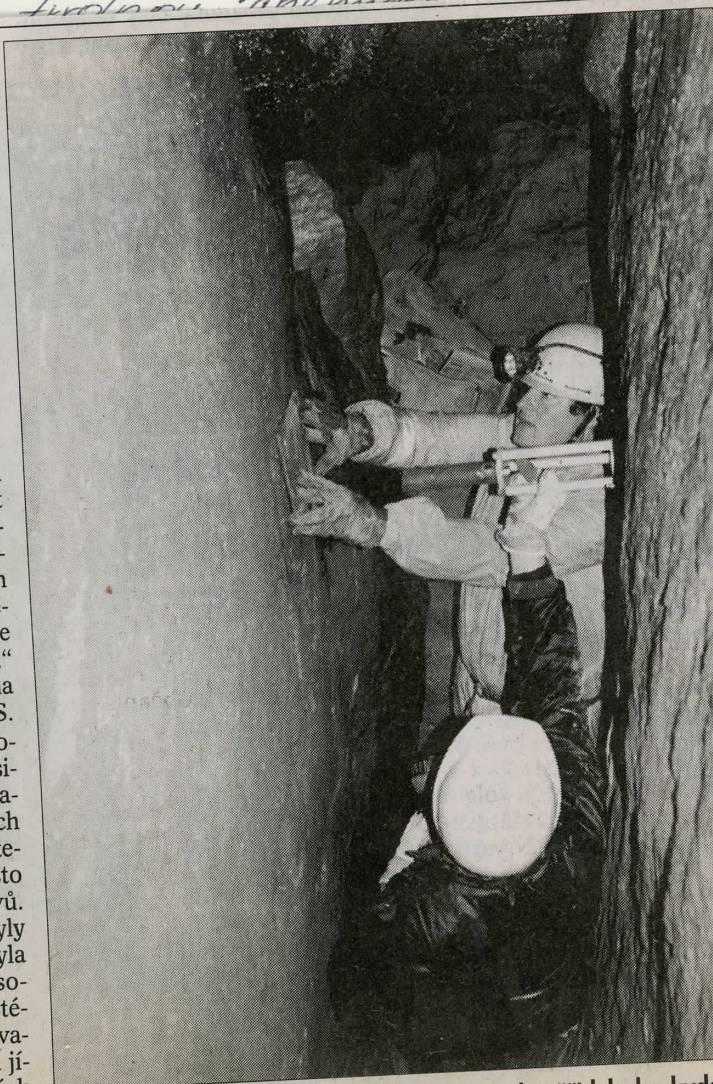
7.11. To je už jiná akce. Pozvala nás spoluprací Akademie věd Institut mechaniky hornin. Chceji na Cyrilce namstolovat terčová měřidla k měření posunu skalního masívu. Atak v hnušné mlze a dešti se Pepa, Michal, Arnošt a Dušan setkají na Pastevních s Dr. Stemberkem a jeho třemi přáteli. Nejdříve prohlédneme Cyrilku a pak bereme varcájk vrtácky, rýpy, měřidla a jdeme do práce. Tentokrát ale my jenom přikládáme jáť "prázdi" prací vrtací dosten dřeva umistuji držáky terčového měřidla. Moritimon tvrdnou abomnět... me na Bečvy k budeme grafovat nosti natřieny nřime na chlo a pracovat.

Speologové sledují sesuvy

BESYDY (tov) - Bohumínští speologové sledují posuny skalních masívů v beskydských jeskyních několik let, aby však mohli zény určit co nejpresněji, instají v těchto dnech za pomoci pivovníků Akademie věd do podmí speciální přístroje, které dkáží zaznamenat posun s přesností tisícín milimetru.

„Speologové budou zjištěné změny a terčových měřidlech každý řesíc odečítat a předávat ke zpraování. Na základě těchto měřací odborníci přesně stanoví smr a intenzitu svahových procesů které způsobují ujždění skalních bloků do údolí. Děje se to v sech částech Beskyd,“ vysvětlí Josef Wagner, předseda speologického klubu ORCUS.

Nadšici z Bohumína monitorují posny v pískovcových masívech nařebenech Beskyd pětadvacet l. V největších jeskyních umístili kleněné indikátory, které prasnutím signalizují místo a intenzitu skalních posuvů. „Největší změny v podzemí byly zaznamnány v roce 1997. Byla to doba deštích, které způsobily staté povodně. Tehdy stékající vda do podzemí stahovala hlína suť a rozvolňovala jílovcovoproplátky, po kterých

Bohumínští speologové při instalaci terčových měřidel v beskydských jeskyních. Foto JOSEF WAGNER

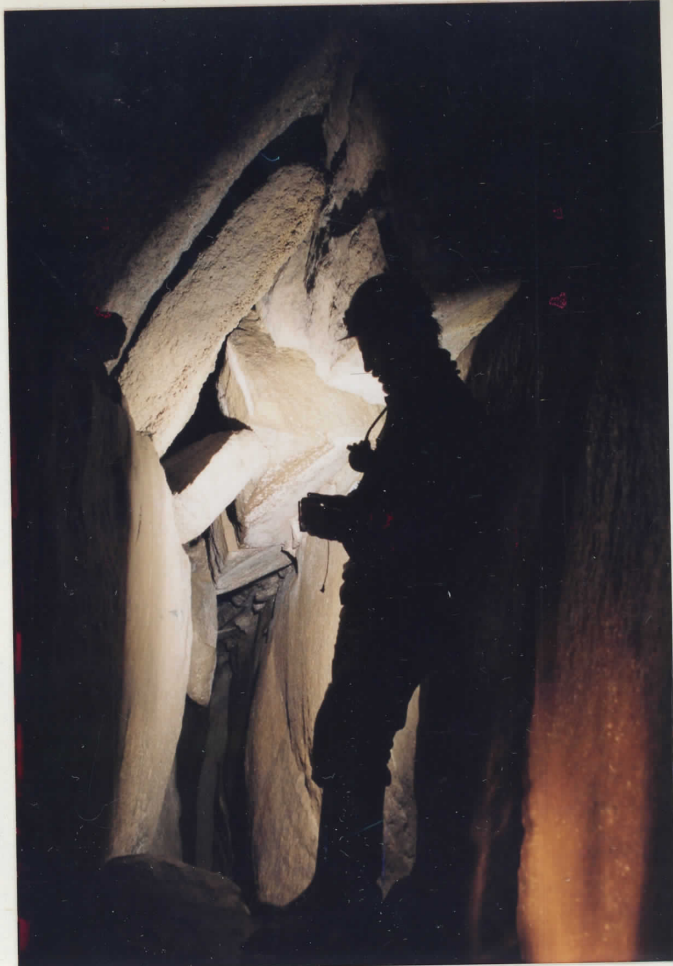
do jeskyně Cyrilka botu y a skály

vb zdejšího skalního masívu. „Na základě naměřených hodnot vědci určí směr a chlost tohoto pohybu,“ vyětlil Wagner. Zjištěné potatky podle jeho slov mohou výrazně ovlivnit například záměry související s těbní činností nebo stavbou dních děl v podhůří Beskyd. „Dosud jsme pohyby sledovali prostřednictvím íček. Ta ale začala po záplach před třemi lety hromadpraskat,“ připomněl Wagner a dodal, že některé partie za uplynulých patnáct let sunuly o pět i více centimetrů.

V CHODBÁCH CYRILKY..

D

...AKADEMICI INSTALUJÍ TERČOVÁ MĚŘIDLA.

D

JEŠTĚ JEDNOU NA PODYJÍ

17-19.11

Chtěli jsme letos dokončit mapování Brněnské jeskyně a ještě navíc v Morav. kraši byla velká hromáda ČSS - a tak opět vyrazíme do terénu.

Tentokrát dvěma auty a v složení Pepa Arnošt, Jana, Kuba, Michal, Adam a host Jan II. Nejdříve na Podýjí. Pátek - od oběda mapujeme řez v Brněnské jeskyni a Pepa všechny hory nahoru, dolů. Seseťmením končíme pod netopýřáckými systémy vylezeme ven (to řezáči chiropterologové lapali u jeskyní netopýry) a samozřejmě po odbahném míříme hned do hospody. A nejen na večeri. To hlavně byl šiptařský soubor. Šiptová manie zachvátila všechny - a dokonce k vrhu se odhodlal i Arnošt - a když málem propíchnul trubku ústředního topení - nechal toho.

No zidalského jsme nezničili - a tak jsme mohli věnovat pivu. Jasbota rádo - a děláme se.

Pepa a Arnošt míří do moravského kraše kde je velná hromáda a by tam zastupovali naše ZO ČSS

A ostatní sázají mvrhají - poprvé sami - na vertikálním řezu do Brněnské jeskyně. Michal to řídí, Jana zapisuje. No co to ko bude undíma.

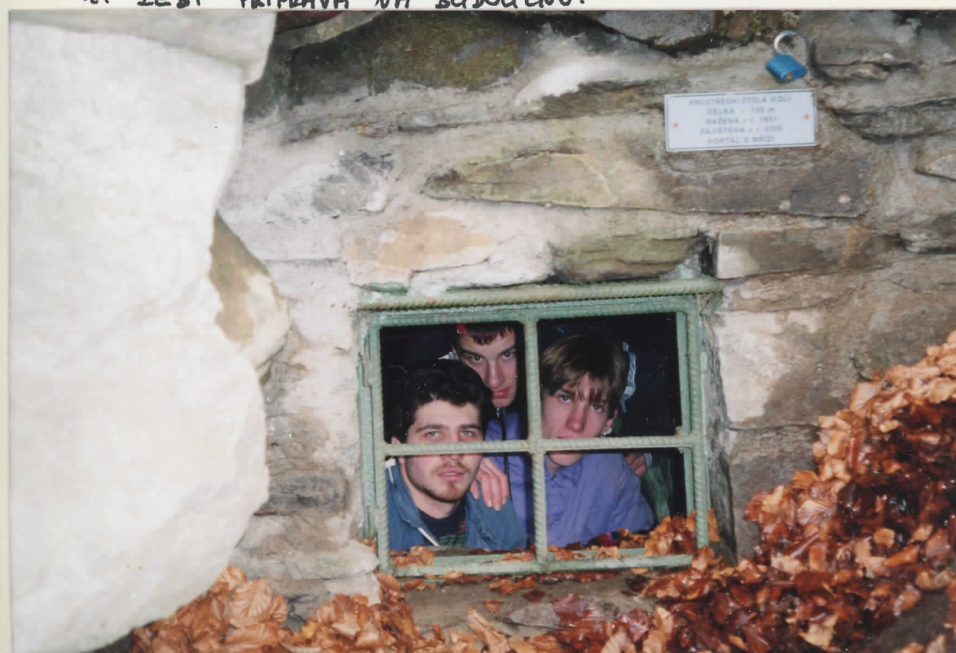
TO JEDNES # VIDLY

... IEDY PŘÍPRAVA NA BUDOUCNO?

...ského týmu z Bohumína proměřuje pohyb beskydského masivu v jeskyni na Pustevnách
FOTO: MAFA - DUŠAN TOMÁNEK

Jeskyňáři si přišli pro nové výsledky

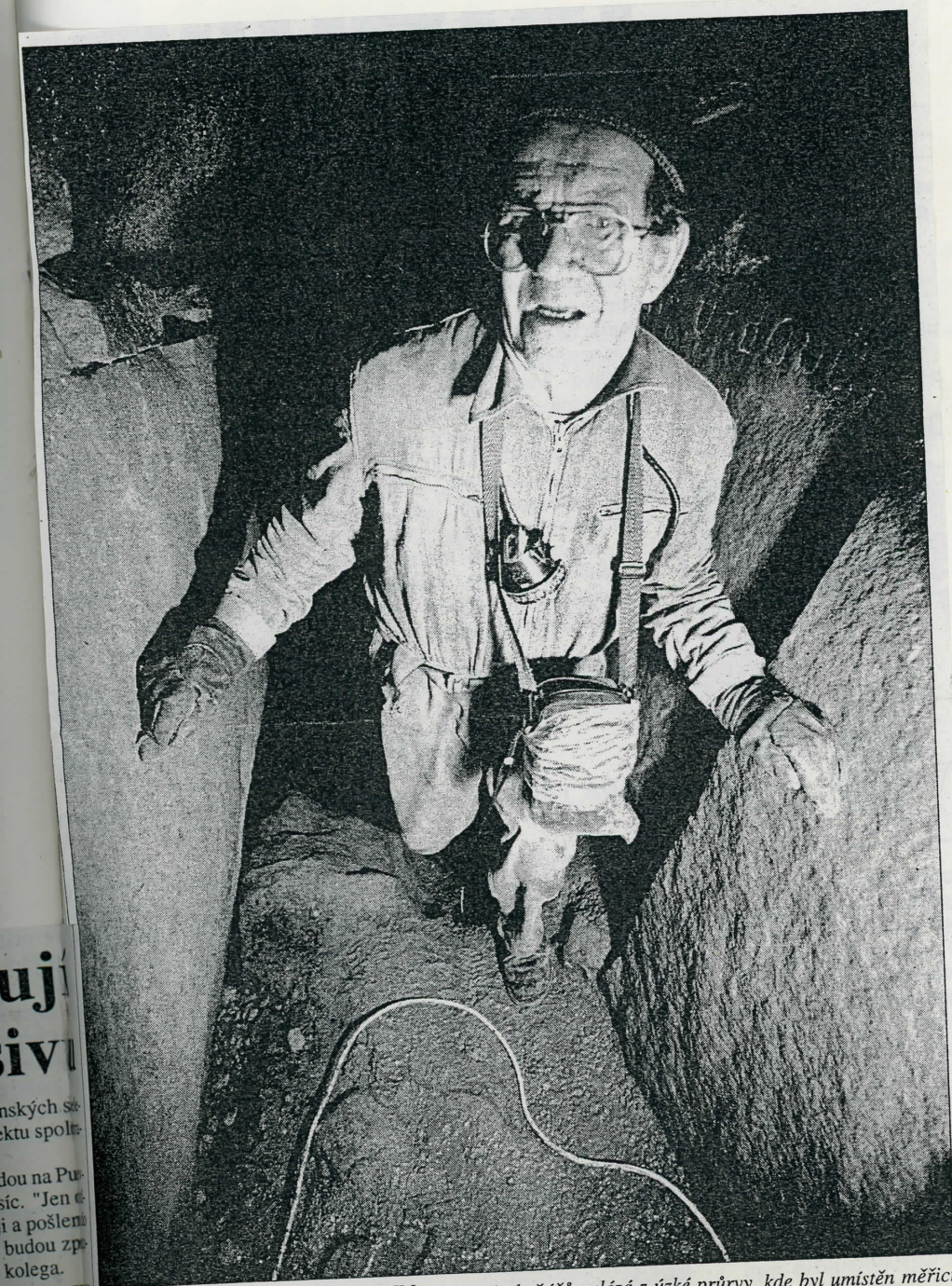
Pustevny (kam) - Speleologové sledují měsíc pohyby v podzemí horského masivu Beskyd.

Do pseudokrasových jeskyní na Pustevnách umístili přístroje, které měří pohyby s přesností na tisícinu milimetru. Naměřené hodnoty na takzvaných terčových měřidlech přijeli poprvé kontrolovat v sobotu.

"Dosud jsme používali jen indikační skla, která se vkládala mezi bloky masivu. Pohyb jsme poznali podle prasklin na skle. Po po-

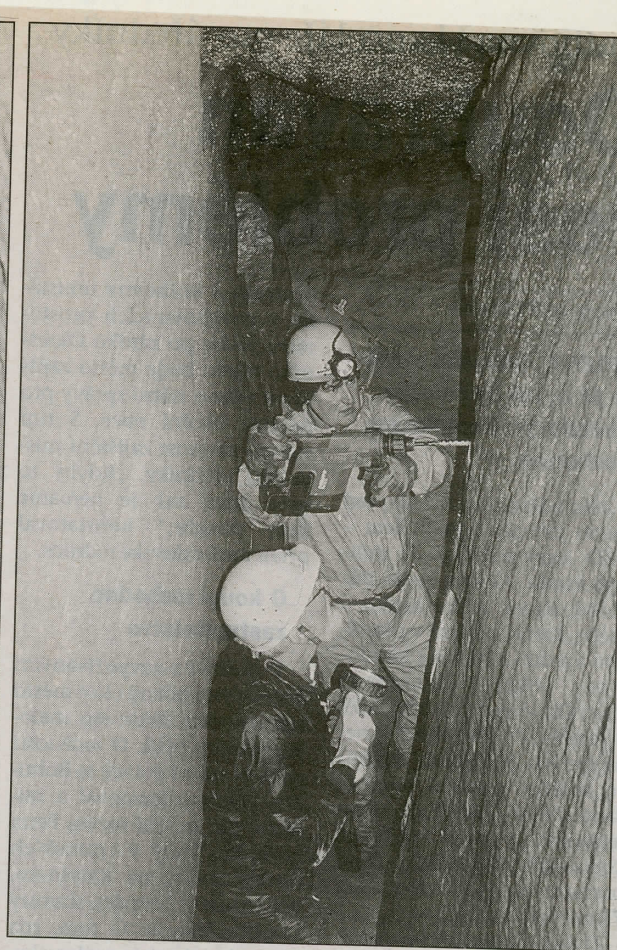
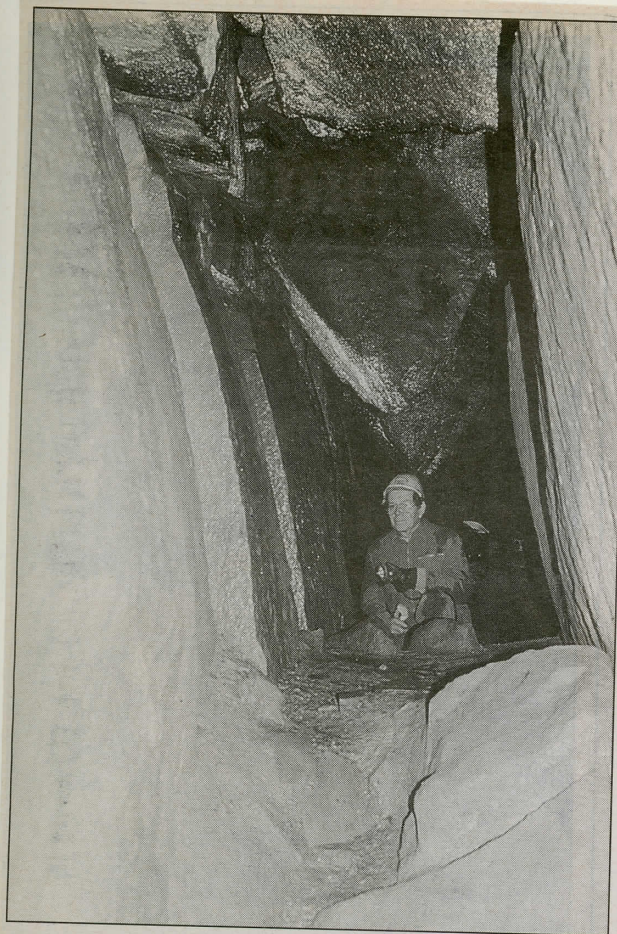
vodních nám ale popraskaly všechny, což je důkazem, že masiv je stále v dynamickém pohybu. Ten nyní můžeme zachytit přesně: jeho směr, fázi i datum, kdy se země hnula," řekl Josef Wagner, jeden z bohumínských speleologů, kteří na projektu spolupracují. Jeskyňáři budou na Pustevny jezdit každý měsíc.

Měření má podle speleologů praktický význam. "Výsledky výzkumu se mohou využít při stavbách a projektech v Beskydech," poznamenal Wagner.

NIC PRO KLAUSTROFOBIKY Jeden z jeskyňářů vylézá z úzké průrvy, kde byl umístěn měřicí přístroj pro pohyb beskydského masivu v jeskyni na Pustevnách. Měření je podle speleologů dlouhodobá záležitost, horský masiv se pohne za rok třeba o jeden milimetr. (kam) FOTO: MAFA - DUŠAN TOMÁNEK

Člen jeskyně

Pseudokrasové jeskyně v Moravskoslezských Beskydech

To, že v Moravskoslezských Beskydech jsou pseudokrasové jeskyně, je dnes známostí. Ale že jejich délka je až 370 metrů a hloubka dosahuje 57 metrů, ví většinou pouze speleologové. Vznik těchto jeskyní je spojen s procesem gravitačních posunů skalních masívů, ujištění pískovcových bloků do údolí a dalšími mechanickými procesy. To, jestli tyto posuny v pískovcových masívech na hřebenech Beskyd

probíhají i dnes, zkoumají již pětadvacet let členové speleologické organizace ORCUS z Bohumína. V největších beskydských jeskyních umístili skleněné indikátory, které prasknutím signalizují místo a intenzitu skalních posuvů. Největší změny v podzemí zaznamenali speleologové v roce 1997 po silných deštích, které způsobily na Moravě staleté povodně. Tehdy stékající voda do podzemí stahovala hlínu a suť a rozvolňova-

la jílovcové proplástky, po kterých dochází k ujištění pískovcových bloků. A aby bylo možno mnohem přesněji sledovat posuny skalního masívu, začali v těchto dnech v některých beskydských jeskyních pracovníci Akademie věd České republiky pod vedením dr. Stemberka instalovat terčová měřidla (na druhém snímku). Ve spolupráci s bohumínskými speleology byla vytipována místa měření a v podzemí byly umístěny první

dva přístroje, které dokáží zachytit změny s přesností tisícín milimetru. Speleologové také budou zjištěné změny na terčových měřidlech každý měsíc odečítat a předávat ke zpracování. Na základě těchto měření budou moci odborníci přesně stanovit směr a intenzitu svahových procesů, které způsobují ujištění skalních bloků do údolí a které se projevují ve všech částech Moravskoslezských Beskyd. (jw) Foto: Josef Wagner

Přesné přístroje monitorují pohyby beskydského masívu

Pustevny (kam) - Speleologové intenzivně sledují pohyby v podzemí horského masívu Beskyd. Důvodem měření je zjištění určitých posunů pískovcových bloků při povodních v roce 1997.

Do jeskyní na Pustevnách umístili speciální přístroje, které měří pohyby s přesností na tisícinu milimetru.

Naměřené hodnoty na takzvaných terčových měřidlech přijeli

poprvé kontrolovat uplynulou sobotu. "Dosud jsme používali pouze indikační skla, která se vkládala mezi bloky masívu. Pohyb jsme poznali podle prasklin na skle. Po povodních nám ale popraskala téměř všechna, což je důkazem, že masív je stále v dynamickém pohybu. Ten nyní můžeme zachytit naprosto přesně, jeho směr, fázi i přesné datum, kdy k němu došlo," uvedl Josef Wag-

ner, jeden z bohumínských speleologů, kteří na projektu spolupracují.

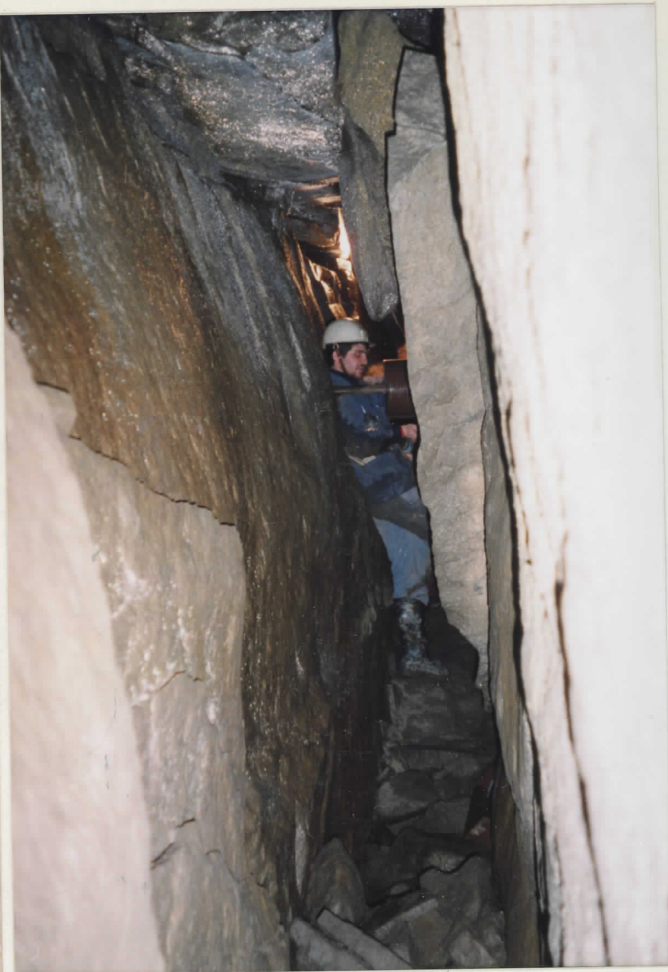
Speleologové budou na Pustevnách jezdit každý měsíc. "Jenofotie údaje v přístroji a poslane do Prahy, kde se pak budou zpracovávat," uvedl jeho kolega.

"Výsledky výzkumu se mohou využít při velkých stavbách projektů v Beskydech," dodal Wagner.

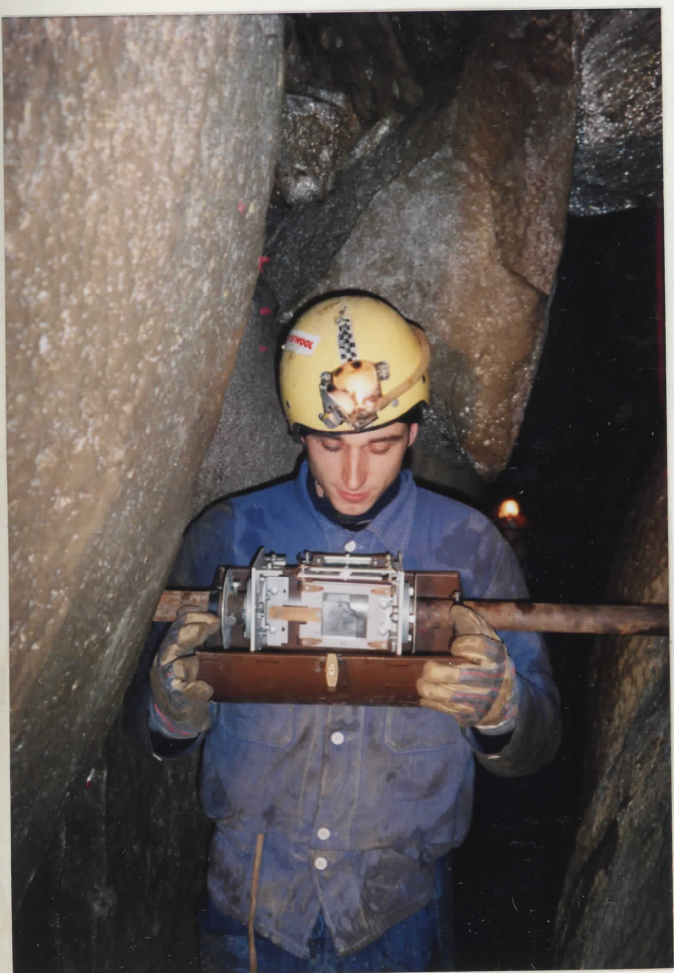

... TAK TUDY MÁM PROLEZT?

X

... ŘEKNI MI, ŘEKNI TERČOVÉ MĚŘIDLO, X
KDO JE TU NEJKRÁSNEJŠÍ..

9-10-12

V CYRILLE

Po namontování terčových měřidel v Cyrilce vyrazíme dnes na první odečty hodnot.
A jede na's hromada. To když Pepa všechny svolal aby viděli jak se odečty provádějí. A tak se vlnusněm počasí u Cyrilky schází Arnošt, Michal, Pepa, Jana, Cholevík, Martin, Petr, Marek, Dušana, Všetinní Zdeněk a lidé (ti se slivovici v ruce zajišťovali doruč) Peto, Ivoš, Bobek atd.
A když to v Cyrilce vypadalo jak na valčáku. Motalo se tam náleži než na celých Důstevkách. Většina poskakovala okolo Marka, který natáčel dokument o Cyrilce a zbytek počítal s Ekem netopyřy. Vše by šlo normálně - jenžpak dorazili redaktori z Mladé fronty a rrali se do podzemi.
Chvilí jim trvalo i zeta mne moka v Cyrilce jim došlo na az nas viděli vylézat zabíhlně var. Fotograf měl kastrofobii a třpal se už ve vstupu a redaktorka když je Pepa zadržal pravila se neumíme jestyňovat.
A když jim ještě lidé vanku předvede psychometr a vysvětloval jak se s ním měří posuny piskovcových bloků (na který vycíkal fotograf půl filmu). Byli z toho běti upeně.
Aby toho bylo málo přijela Česká televize ze Šamánkam a tak jsme do Cyrilky museli znovu.
Konečně je všemu konec a my můžeme za příjemnými zážitky. Máme totiž sraz s účastníky expedice Čtyř Důg 2000 na horské chatě na Čábu. A tak se tam v kuste mže přemístíme. A tak tam postupně všichni co byli nakrynu ojíždějí - až na Madara. A začali jsme z ostra.
Pivo a slivovice, slivovice a pivo. Přijely i manželky Všetinníků a tak veselí i nálada stoupaly. Právda - náladu si ce krotily manželky hlavně Lúčka - ale slivovice i piva ubývalo. Pak jsme se pustili do promítání filmů a diačků z krynu - současných i historických.
Okolo půlnoci se domáklí všichni že Jana má narozeniny a zase bylo co slavit.
Zároveň pro mnohé těžké. Sndáme a mrtme domů. Jestě ne zastavíme u Pavla Kotrey na další slivovici. A pak už můžeme domů.

PŘED VSTUPEM DO # RUDÁ

DO # JAKARTOVICÍ BĚDYS MUSÍ SNANÁ

JAKARTOVICÍ II

DO DOLŮ V RUDĚ A JAKARTOVICÍCH

17.12

Jak se projeví extrémně teplá zima na stavbě
netopyřů v dolech?

Totá otázka - a pro její odpověď si jedou Pepo,
Arnošt, Kuba a Linda do dolů v Rudě a Jakar-
tovicích.

Nejdříve do Rudy. V noci sice napadlo prvních
pár centimetrů sněhu - ale je nad nulou.

Dobře sedlý sníh na cestě nám akorát komplikuje
jízdu. Jdeme do dolu v Rudě - no a očekávaná
se stala skutekám. Netopyři málo - tak 25% normálního
stavu.

Míříme proto do Jakartovic - a tam je to ještě
v obou dolech tak pětina stabilních stavů. Teplota
v dolech je mnohem vyšší než v jiných letech v tomto
období. No snad se nyní ochladí a nasí netopyři
se nám vrátí do svých zimních domovů.

Imy se vracíme domů.

SPOLEČNĚ NA SILVESTRA

29.12.201

Tak to by jinak už nešlo - abyhom na Silvestra nabyli po kupě. A stejně jako dva Silvestry minulé - opět m'říme k Miledovi do jeho "léčebny" va Vojtěchově. Tentokrát se snašími přáteli naše jevce jak to.

A hned prví večer musíme zahájit akčně. Sportem, pitím a aby z toho měly něco baby naložili Milda do gara a cestou krůzu (kdy gar jel m'sty po dvoru a m'sty nejel ale klouzal po svačce) vyvezl na kadeřn do hospody.

No holky se vrátily a musely se jít přebalit.

A 30.12 - to je příprava na Silvestra. Dole v baru to hned rozdělíme - a končíme ráno v pět.

Ráno to vypadá bledě - většina odpocívá jen zdravě, já dro ještě sportuje. Ostatní se raději chystají na Silvestra.

A tentaké byl - tance, whisky, tance a zpěvy do totálního ochraptění a vyčerpání. A z do ráno.

A co na Nový rok? Jen jsme se vzbudili - začala sampa - sova' smrš - za hodinu jich padlo 10 - a byli jsme opět v tom. No - snad tenhle bude celý rok.

